

DRAUGAS

PERIODICALS
July 13, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPOS - JULY 13, 2004

95-IEJI METAI

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-12-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 132
Kaina 75 c.

Šiame numeryje:

Bicbulystė

Sveikatos klausimais.
2 psl.

Apie dangoraižius:
„Baltija žvalgosi į aukštį“.
3 psl.

„Mūsų daržai ir darželiai“.
4 psl.

„Draugo lietuviukai“
5 psl.

Prieš 70 m. – skrydis virš Europos.
6 psl.

Žadama dėti Dailės galerijos kertinį akmenį.
7 psl.

Pagalba „Margučiai II“. Naujasis Lietuvos liuteronų vyskupas.
„Draugo“ gegužinė.
8 psl.

Sportas

* Sekmadienį Italijoje pasibaigusiose daugiadienėse „Giro d'Italia“ dviratininkų lenktynėse pirmajame dešimtukė bendroje įskaitoje finišavo dvi Lietuvos sportininkės: „Safi-Pasta Zara Manhattan“ komandai atstovaujanti 20-metė Modesta Vėsniauskaitė užėmė penktą vietą, o jos komandos draugė, ilgai lenktynėse pirmavusi 28-erių metų Diana Žiliūtė liko septinta. 15-ą kartą rengiamų lenktynių nugalėtoja tapo 2001 m. pasaulio taurės laimėtoja britė Nicole Cooke, bendroje įskaitoje 57 sekundėmis aplenkusi italę Fabiana Luperini bei 1 min. 5 sek. — trečioje vietoje likusią šveicarę Priską Doppmann.

* Lietuvos jaunučių (iki 16 metų amžiaus) rinktinė užsitikrino vietą Graikijoje vykstančių Europos krepšinio pirmenybių pusfinalyje. Pirmadienį lemiamose keturių komandų E grupės rungtynėse Lietuvos jaunėji krepšinininkai 79:61 nugalėjo bendraamžius iš Slovakijos ir, iškovoje antrąją pergalę, nepriklausomai nuo paskutinių grupės rungtynių užsitikrino antrąją vietą grupėje bei pateko į pusfinalį. Nesulaikomas pirmadienį buvo Marius Valiukonis, pelnęs 32 taškus, atkovojęs 19 kamuolių ir blokavęs 7 varžovų metimus.

Naujausios žinios

* Kyšininkavimo skandalą tirianti komisija rekomenduoja patraukti įtariamus parlamentarų baudžiamojon atsakomybėn.

* Lietuva Europos Sąjungoje turi būti konkurencinga ne pigių darbų, o aukšto kokybės, teigia Valdas Adamkus.

* Kardinolas linki statyti Lietuvos ateitį ant tvirtos uolos.

Valdas Adamkus nori dirbti drauge su visais Lietuvos žmonėmis

Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma ateina į Prezidentūros rūmų perdavimo ceremoniją S. Daukanto aikštėje. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Laikinasis prezidentas džiaugiasi gražindamas valstybės vairą į padorius rankas

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas teigia esąs laimingas, jog po trumpos ir laikinos kadencijos gali grąžinti valstybės vairą į padorius rankas.

Tai laikinasis prezidentas sakė pirmadienį surengtame iškilmingame Seimo posėdyje, kuriame, naujuoju prezidentu prisiekus V. Adamkui, A. Paulauskas grįžo į Seimo pirmininko pareigas.

„Aš dėkingas Lietuvai už tokį jos pasirinkimą. Už tokį jos prezidentą“, sakė A. Paulauskas.

A. Paulausko teigimu, antroji V. Adamkaus kadencija „žymės dar vieną mūsų valstybės istorijos etapą“.

„Etapa, kuris, deja, būti lengvas nežada“, sakė A. Paulauskas.

A. Paulausko teigimu, tiek 1998 metais, kuomet V. Adamkus buvo pirmą kartą išrinktas prezidentu, tiek dabar vi-

suomenėje buvo juntama įtampa, kuriai buvo „būtinai žaibolaidis, galintis tą įtampą išžeminti“.

„Ir jūs juo tapote. Dabar situacija ne tik panaši, bet, manytumėu, dar labiau įelektrinta. Ir aš dekoju jums, mūsų prezidentė, kad ir vėl sutikote būti žaibolaidžiu“, sakė A. Paulauskas.

„Prezidentas ir žaibolaidis visada būna aukščiausiam taške. Žaibolaidis privalo turėti gerą kontaktą su žeme. Savo žeme. Be šio kontakto — tu ne žaibolaidis... Ir ne prezidentas. Be jo tu pats būsi žaibo nutrenktas. Beje, tokių nutrenktų žaibolaidžių jau yra pasitaikę Lietuvos prezidentinėje istorijoje“, sakė A. Paulauskas, prisimindamas buvusio prezidento Rolando Pakso apkaltos procesą.

Anot A. Paulausko, R. Pakso priesaika „buvo netikra“.

„Pasirodo, netikra buvo ir pagalba savo valstybės Konstitucijai. Nukelta į 7 psl.

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Prezidentūros rūmai pirmadienį popiet oficialiai perduoti naujam prezidentui Valdui Adamkui.

Ceremonijos metu sostinės S. Daukanto aikštėje Garbės sargybos kuopos kariai nuleido laikinojo prezidento Artūro Paulausko kadencijos metu virš Prezidentūros rūmų plevėsusią prezidento vėliavą. Vėliava ši vėliava buvo įteikta A. Paulauskui, kuris ją pabučiavo.

Paskui virš Prezidentūros buvo iškelta naujojo prezidento vėliava, V. Adamkų pasveikino Lietuvos miestų vėliavnešiai iš keturių Lietuvos regionų.

Prie Prezidentūros rūmų S. Daukanto aikštėje vyksiančioje iškilmingoje rūmų perdavimo ceremonijoje dalyvavo kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai ir Garbės sargybos orkestras.

Paskui nuaidėjo trys istorinio pabūklų salves Lietuvai Tevynei, Lietuvos valstybei ir jos žmonėms, prezidentui Valdui Adamkui, kurias tikra XVIII a. patranka atliko Kauno karo istorijos klubo prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus nariai.

Lietuvos miestų vėliavnešiai iš keturių Lietuvos regionų.

Prie Prezidentūros rūmų S. Daukanto aikštėje vyksiančioje iškilmingoje rūmų perdavimo ceremonijoje dalyvavo kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai ir Garbės sargybos orkestras.

Paskui nuaidėjo trys istorinio pabūklų salves Lietuvai Tevynei, Lietuvos valstybei ir jos žmonėms, prezidentui Valdui Adamkui, kurias tikra XVIII a. patranka atliko Kauno karo istorijos klubo prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus nariai.

Vėliava, 3 val. po pietų, ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas naujam prezidentui grąžino vyriausybės įgaliojimus.

Ši procedūra vertinama kaip „mandagumo atstipatydimas“, po kurio prezidentas turėtų teikti Seimui tvirtinti to paties premjero kandidatūrą.

Pareigas pradėjęs eiti prezidentas Valdas Adamkus sau keilia užduotį „telkti Seimo, vyriausybės, kitų valdžios institucijų pastangas, siekti visų politinių jėgų sutarimo sprendžiant Lietuvos žmonėms rūpimas

problemas“.

Tai V. Adamkus sakė po prezidento priesaikos iškilmingame Seimo posėdyje.

„Prisiekiu saugoti Lietuvos žemių vientisumą, būti visiems lygiai teisingas, būti ištikimas Lietuvos Respublikai ir Konstitucijai. Tai tolesnio Lietuvos valstybės stiprinimo priesaika. Dirbsime drauge su jumis, Seimo nariai. Drauge su visais Lietuvos žmonėmis“, iškilmingame Seimo posėdyje sakė V. Adamkus.

V. Adamkaus teigimu, Lietuva Nukelta į 7 psl.

Prisiekdamas V. Adamkus suklydo

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Nors skaitydamas priesaikos tekstą Seime prezidentas Valdas Adamkus padarė „liežuvių klaidą“ — užuot prisiekęs saugoti Lietuvos „žemių“, jis prisiekė saugoti „žmonių“ vientisumą — jo priesaika galioja.

Tai žurnalistas po pirmadienį Seime įvykusios V. Adamkaus inauguracijos sakė priesaiką priėmus Konstitucinio Teismo pirmininkas Egidijus Kūris.

Jis pažymėjo, jog prezidentas V. Adamkus pasirašė po priesaikos tekstus, kuris yra „nepriekiaisingas“.

„Aš priėmiau sprendimą, jog ta priesaika galioja“, žurnalistas sakė E. Kūris, pažymėjęs, jog jam dėl to teko apsispręsti per kelerias sekundes.

Pagal Prezidento įstatymą, priesaikos tekstas „netaisomas ir nekeičiamas“.

Šios nuostatos nesilaikymas, atsisakymas prisiekti, pasirašyti priesaikos tekstą ar jos pasirašymas su išlygomis reiškia, kad prezidentas nepriešiekė ir negali eiti savo pareigų.

Priimtą priesaikos tekstą savo parašu patvirtino ne tik V. Adamkus, bet ir ją priėmęs E. Kūris.

„Mano parašas yra. Tai reiškia, jog priesaika yra priimta“, pridūrė jis.

Tačiau savo parašą Konstitucinio Teismo pirmininkui po priesaikos pavyko padėti ne iš karto — paaiškėjo, jog Seimo paruoštas rašiklis nėra.

Padėtį išgelbėjo šalia sėdėjęs laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, paskolinęs E. Kūriui savąjį rašiklį.

Baigėsi didieji Žemaičių Kalvarijos atlidai

Žemaičių Kalvarija, liepos 12 d. (ELTA) — Tikinčiųjų palaiminimu Šventojo Kryžiaus relikvija pirmadienį baigėsi didieji Žemaičių Kalvarijos atlidai.

Nuo liepos 1 d. Švč. Mergelės Marijos Aplanymo atliduose dalyvavo tūkstančiai maldininkų iš visos Lietuvos ir užsienio, mišias kiekvieną dieną aukoję visi Lietuvos vyskupai ir popiežiaus pasiuntiniai.

Šventojo Kryžiaus, ant kurio, kaip tikima, buvo nukryžiuotas Jėzus Kristus, medžio skiedrėlę Žemaičių Kalvarijos šventovei dar XVII a. antroje pusėje padovanojo vyskupas Jurgis Tiškevičius, į šią vietovę pasikvietęs brolius dominikonus.

1642 metais vienuoliai čia įrengė Kryžiaus kelią su devytniolika koplyčių ir pavadino Žemaičių Kalvarija.

Kyšių ėmimo skandalą tirianti komisija vertina ir politinio susidorojimo galimybe

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Trims Seimo nariams pareikštus įtarimus kyšių ėmimo tirianti Seimo laikinoji tyrimo komisija svarsto ir „politinio susidorojimo“ galimybe.

Tai pirmadienį sakė komisijos pirmininkas socialdemokratas Algimantas Salamakinas.

„Tai viena iš tyrimo krypčių — ar tai nėra politinis susidorojimas“, sakė jis.

Politinio susidorojimo teisės saugos institucijas apkaltino vienas iš trijų kyšininkavimu įtariamų parlamentarų — Seimo pirmininko pavaduotojas socialdemokratas Vytenis Andriukaitis.

Sekmadienį savo namuose surengtoje spaudos konferencijoje V. Andriukaitis jam metaus įtarimus pavadino „politine byla ir politiniu procesu“ bei paragino ištirti, ar medžiaga apie Seimo narių papirkimą surinkusi Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) nevykdo politinių užsakyimų prieš Seimo rinkimus.

„Tokios abejonės yra atitinkamos kvailystės saulei šviečiant“, V. Andriukaitis įtarimus pirmadienį atmetė komisijos posėdyje dalyvavęs STT vadovas Valdas Adamkus.

„Mes niekada nesideriname ir nesideriname prie jokių rinkimų, mes dirbame įstatymais nustatyta darba“, pridūrė jis.

Kyšių ėmimo taip pat įtariamie Seimo nariai Vytautas Kvietkauskas ir Arvydas Vidiūnas.

V. Junokas pirmadienį atskaitė komisijos narių klausimus dėl procedūrinių veiksmų

STT generalinis direktorius Valdas Adamkus ir STT Vilniaus valdybos vadovas Valdas Skirmantas. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

simus dėl procedūrinių veiksmų, tiriant galimą Seimo narių papirkimą.

Iki antradienio komisija turi pateikti Seimui išvadą, ar yra pagrindo patenkinti Generalinės prokuratūros prašymą leisti patraukti kyšininkavimu įtariamus parlamentarų baudžiamojon atsakomybėn.

Komisijos pirmininkas A. Salamakinas nekommentavo galimo sprendimo, bet pažymėjo, jog komisija balsuos atskirai dėl kiekvieno kyšių ėmimo įtariamų parlamentarų neliečiamybės panaikinimo.

„Sprendimai gali būti įvairūs“, pridūrė jis.

Galutinį sprendimą dėl leidimo patraukti parlamentarų baudžiamojon atsakomybėn priims Seimas. Toks leidimas bus duotas, jeigu tam pritarės mažiausiai 71 parlamentarai.

„Jeigu Seimas nelems parlamentarų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, mes iš karto turėsime nutraukti bylą“, sakė komisijos posėdyje dalyvavęs generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis.

Seimo laikinoji tyrimo komisija penktadienį susipažino su STT ir Generalinės prokuratūros pateiktomis įrodymais, taip pat išklauzė slapta įrašytus parlamentarų pokalbius. Šeštadienį komisija išklauzė įtariamų parlamentarų.

Konservatorių vadovas: Lietuvai reikia europietiškos teisėsaugos

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Opozicinės Tėvynės sąjungos vadovas Andrius Kubilius pirmadienį paragino prezidentą Valdą Adamką įvertinti Specialiųjų tyrimų tarnybos veiksmus tiriant „žemgrobų“ istoriją, kurioje įtariamai krito ant buvusio parlamentararo treminio Vytauto Cinausko.

„Europietiška Lietuvai reikia ir europietiškos teisėsaugos, ne vien europietiško prezidento ar partijų“, pirmadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje teigė A. Kubilius.

„Prezidentui V. Adamkui teks rasti atsakymą į klausimą, ar kovos su kyšininkavimu vėliava pateisina bet kokias priemones“, pažymėjo jis.

A. Kubilius piktinosi, jog į neteisėtai žemę susigrąžinusių Seimo narių sąrašą Specialiųjų tyrimų tarnyba įtraukė buvusį parlamentarą Vytautą Cinauską, kuris pasinaudojo tremtiniais suteikta pirmumo eile atkurti nuosavybės teises į žemę.

V. Cinauskas 2000 metais persikėlė Rokiškio rajone iš tėvų paveldėtą sklypą į lygiavertį sklypą Vilniaus rajone.

Specialiųjų tyrimų tarnyba nustatė, jog žemės nuosavybės byloje nėra dokumentų apie V. Cinausko tremtį, bet vėliau buvusio parlamentarą tokius dokumentus pateikė Seimo Etikos ir procedūrų komisijai.

Tremtinių grįžimo į tėvynę vyriausybės komisijos pirmininkas V. Cinauskas iš Lietuvos buvo išstremtas net du kartus — 1941-1946 ir 1948-1956 metais.

Nepaisant to, V. Cinauskas jau gavo kvietimą į teismą, kuriame nagrinėjama byla dėl žalų valstybei padarymo ir jos atlyginimo.

„Už žemės reformos vykdymo padarytas tikras ar tariamas klaidas neatsakau ir jokios įtakos žemės reformos vykdymo joms nedariau“, teigiama pirmadienį paskelbtame V. Cinausko pareiškime.

Buvęs Seimo narys ir tremtinys Specialiųjų tyrimų tarnybos ir prokuratūros veiklą prieš jį laiko „neteisinga“ ir žada ginti savo ir savo šeimos garbę „visais įmanomais būdais“.

„Matyt, V. Cinausko 16 metų tremties yra per mažai, kad nepriklausomoje Lietuvoje jis netaptų tariamos kovos su kyšininkavimu, o iš tiesų Seimo žeminimo ir Specialiųjų tyrimų tarnybos gelbėjimosi operacijos auka“, piktinosi A. Kubilius.

Tuo tarpu Specialiųjų tyrimų tarnybos pirmadienį išplatintame pareiškime teigiama, jog „vien tik tremtį liudijantys dokumentai negalėjo būti pagrindas suteikti pirmumo tvarka žemę kitoje apskrityje nei turėta žemė“.

Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovų teigimu, pagal įstatymuose treminiams numatytas lengvatas V. Cinauskui žemę galėjo būti suteikta tik toje pačioje, t.y. Rokiškio, apskrityje, bet ne Vilniaus rajone.

Specialiųjų tyrimų tarnybos pareiškime taip pat reikiama apgailestavimas, jog dėl netinkamai žemės reformos vykdytojų atlikto darbo V. Cinauskui tenka šiuo metu patirti rūpesčių ir nemalonumų, bet gina savo darbuotojų atlikto tyrimo išvadą.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Žinant, kad paauguti pinigai yra investicija į Lietuvos vaikų ateitį... „Prie „Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelio laimėjimų stalo Joninių šventėje pirmininkė Indrė Tijiūnienė (kairėje) ragina lankytojus pirkti bilietėlius, nes kiekvienas centas bus paaugutas paremti vargstančius vaikus Lietuvoje.

RŪKYTI AR NERŪKYTI?

ANATOLIUS LAPINSKAS

„Tabako dūzas“ kurį Kolumbas ir jo palydovai paleido į pasaulį daugiau kaip prieš penkis šimtus metų, savo nuodingu dūmu vis dar gaubia planetą. Pasauliye priskaičiuojama 1.1 mlrd. rūkatorių, tačiau suaugusių lietuvių dalis tarp jų pastaraisiais metais šiek tiek sumažėjo. Deja, 2003 m. ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) tyrimo duomenimis, rūkymo paplitimas tarp 15–18 metų lietuvių moksleivių, ypač mergaičių, vis dar auga: iš šio amžiaus mergaičių pernai rūkė 32.7 proc., kai 1995 m. toks buvo rūkančių berniukų skaičius.

Jei 2000 m. Lietuvoje rūkė 51.5 proc. vyrų, tai 2002 m. — jau tik 43.7 proc., moterų atitinkamai 15.8 proc. ir 12.8 proc. Nežinoma, ar sumažėjimas, sergamumas mūsų krašte dėl rūkymo sukeltų ligų vis tiek didėja, o visoje Žemėje kas 9 sekundės miršta žmogus dėl rūkymo sukeltų ligų.

Vidutinis rūkitorius per dieną įtraukia dūmą apie 200 kartų. Tai per mėnesį — 6,000, per metus — 72,000. Užkietėjęs rūkitorius, pradėjęs rūkyti nuo 15 metų, iki 45 metų jau būna įtraukęs dūmą 2 mln. kartų.

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, 2000 m. dėl tabako vartojimo mirė 4.2 mln. žmonių, 2020 m. tabako aukų skaičius padidės iki 10 mln. per metus. XX amžiuje dėl tabako dūmų nutuko 100 mln. žmonių gyvenimas. Jeigu esamas kryptingumas išliks, XXI amžiuje nuo šio praigaštingo įpročio mirs milijardas žmonių.

Žmogus neturi nė vieno organo, kuris nereaguotų į rūkymą. Be to, rūkant mažėja psichofiziologiniai ir biologiniai organizmo rezervai, sutrinka bioritmas, širdies ir nervų sistemos veikla.

Tabako dūmai uždaroje patalpoje negatyviai veikia nerūkančiuosius, nes rūkymo metu išsiskiriančios smalkės turi savybę 200–300 kartų greičiau už deguonį susijungti su kraujo hemoglobinu ir sukurti neveiksmingą jo formą — karboksihemoglobina, kuris jau nepereina deguonies organizmo audiniams. Rūkoriaus kraujyje susidaro iki 10 proc. karboksihemoglobino, kuris organizme išlieka iki 5 valandų.

Šios medžiagos kaupimasis kraujyje skatina taip vadinamos kraujo hipoksijos atsir-

dimą, todėl sutrinka normali deguonies apykaita žmogaus organizme.

Rūkymas padidina aterosklerozės riziką. Ypatingai nuo rūkymo kencia kojų arterijos. Šis reiškinys sustiprėja vazivimo metu, kai vairuotojas ar keleivis sėdi taip vadinamoje „priverstinėje pozėje“ sulenktomis kojomis. Pastebėta, kad rūkoriaus organizmas mažiau atsparus supimui ir perkrovoms.

Rūkoriai dažnai užmiršta, kad jiems rūkant, kencia ne tik jie, bet ir greta jų esantys žmonės. Priverstinis tabako dūmų įkvėpimas nuodija ir nerūkančiųjų organizmą, paprastai jautresnį tabako dūmams.

Nustatyta, kad pabuvus pusantros valandos prirūkytoje patalpoje, nikotino kiekis nerūkančiojo organizme padidėja septynis kartus, o viena nerūkančiojo valanda „rūkymo vietoje“ prilygintina surūkymui keturių cigarečių per valandą.

Greta visų kitų rūkymo atsisakymo argumentų, būtina pateikti ir grynai finansinį. Kokybiškų cigarečių pakelis Lietuvoje kainuoja apie pusantro dolerio, o Europoje — dvigubai daugiau. Nesunku paskaičiuoti, kiek pinigų tiesiogine prasme pavirsta dūmais, vietoje juos išleidus kur kas vertingesniems tikslams.

Išankstiniais duomenimis, pernai tabako gaminių Lietuvoje parduota už 438.9 mln. litų, arba 38.8 mln. litų (9.7 proc.) daugiau nei užpernai. 2003 m., palyginti su 2002 m., tabako gaminių mažmeninės kainos padidėjo 11.2 procento. Pabrango visų rūšių tabako gaminiai. Itakos tam turėjo 2003 m. kovo mėn. padidintas akcizų mokestis cigarečioms.

Dar vienas įdomus faktas. Olandų ir japonų mokslinei Nyderlanduose vykdė tyrimus, kaip rūkymas ir gerimas pasireiškia skirtingose žmogaus veiklos srityse.

Pasirodo, kad saikingai geriantys olandai parneša namo 10 proc. daugiau pinigų negu jų negeriantys tėvynainiai. Kartu nustatyta, kad rūkorių uždardis yra maždaug 10 proc. žemesnis už vidutinį.

Didesni saikingai geriančiųjų uždardis paaiškinami tuo, kad šie žmonės paprastai yra draugiškesni. Be to, jie turi mažesnę riziką susirgti širdies susirgimais nei blaivininkai.

Kodėl rūkoriai mažiau uždirba? Todėl, kad nuolat išdama parūkyti, jie dirba netaip

produktyviai. Be to — dažniau serga.

Taiigi, cigaretė — anaipol ne vyriškumo ir subrendimo simbolis, kaip tai atrodo daugeliui rūkorių, o greičiau žmogaus silpnumo požymis, kuriam neužtenka valios jėgos, kad nustotų nuoditi save ir aplinkinius.

Toki elgesį neapraktikuos sunormalėje ir apsišviėtę mokslinei. Už tai mūsų visų svarbiausia pareiga yra padėti kiekvienam sunormalėti ir apsišviesti dar nuo negimimo pradžios.

Tėvai turi pradėti naują gyvenimą, būdami visiškai sveiki. Ji turi būti normaliai išnešiojama, pagimdyta, iki subrendimo

Tik normalumas ir apšvieta mūsų žingsnius telydi

IONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Klausimas. Mylimas Jonai, mes žinome, kad Jūs esate religingas gydytojas, tad malonėkite spaudoje atsiliepti į šiuos klausimus:

1. Mūsų laikais mokslininkai sukūrė avį iš avies ausies molekules, o Dievas žmogų sukūrė iš žemės dulkių (Pr. 1:27 & 7:7).

2. Dievas sukūrė Ievą iš šonkaulio (Pr. 2:21, 22, 23).

3. Dievas sukūrė Jėzų irgi be sekso (Lk. 1: 34, 35).

Ar visa tai buvo atlikta klonavimo keliu?

Iš anksto dėkoju Jums už atsakymus. Jus gerbiu — E.

Atsakymas. Žmogaus vertingiausia savybė yra jo normalumas: dorai gyvenant nekenkimas sau, kitam ir aplinkai — tai gerumu atsidavimas kitam.

Žmogaus klonavimas yra jo, vos prasidėjusio, dar negimimo, nužudymas, idant kitas kitoks gyvuotų. Normalus žmogus taip nesielgia.

Toki elgesį neapraktikuos sunormalėje ir apsišviėtę mokslinei. Už tai mūsų visų svarbiausia pareiga yra padėti kiekvienam sunormalėti ir apsišviesti dar nuo negimimo pradžios.

Tėvai turi pradėti naują gyvenimą, būdami visiškai sveiki. Ji turi būti normaliai išnešiojama, pagimdyta, iki subrendimo

sveiku maistu kūną ir asmenybę maitinama, ir šių dienų mokslo pagrindais apšvieta.

Tik tokiam reikia patikėti atsakingas pareigas šeimoje, mokykloje, valstybėje ir šventykloje. Tada ims normalėti mūsų gyvenimas — pranyks negimimojo įvairios žudymas, įskaitant ir klonavimą.

O Tamstos minimos ištraukos iš Švento Rašto yra religinės sakmės — jos neturėjo pasiekti mūsų laikų, nes tai senovės tamsių žmonių pasakos — neaprepiamai nesuprantamo Dievo sužmoginimas.

Medicina irgi turėjo panašų niekų — laiku jų atsikratė. Taip turi elgtis ir religininkai — reformatoriai. Po gana ilgo laiko atsirasi nagi liuteriai.

Juk nesąmonė, kad krikščionys prašo Dievą negundyti. Tik savo klasės geriausiu laikomas 6–tos klasės moksleivis Kėdainių gimnazijoje savo kapelionui Juozui Mališauskui pasakė, kad neteisingai mes kalbame „Tėve Mūsų“ prašydami Jo negundyti. Abu pasiliko prie savų samprotavimų. Tik po kelio likos metų Lietuvos vyskupams popiežius leido atitaisyti klaidą ir dabar tik liuteriai prašo Dievo neleisti gundyti.

Daug šventraštijie esamų panašių netikslumų laukia kito moksleivio tautos. Kas liktų iš medicinos, jei ji pamėgintų taip laukti susitvarkymo?

1. TABAKO GAMINIŲ GAMYBA, IMPORTAS, EKSPORTAS IR PARDAVIMAS LIETUVOJE

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Gamyba, mln. vnt. (cigaretės)	4876	7427	8217	7207	8077	*	*
Importas, tonų	2124	6138	5952	4254	2952	1732	1603
Eksportas, tonų	194	2236	3816	3816	4343	3685	3627
Pardavimas, mln. Lt	242.2	359.5	358.1	373.8	391.4	400.1	438.9

*konfidencialūs duomenys

2. TABAKO GAMINIŲ VIDUTINĖS MAŽMENINĖS KAINOS (20 VNT., LITAI)

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Cigaretės su filtru, žemesnės klasės (gaminamos Lietuvoje)	1.04	1.50	1.81	1.86	1.91	2.03	2.35
Cigaretės su filtru, aukštesnės klasės (gaminamos Lietuvoje ir importuojamos)	1.93	3.49	3.78	3.65	3.59	3.73	3.90
Cigaretės be filtro (gaminamos Lietuvoje)	0.56	1.12	1.43	1.50	1.50	1.60	1.96

3. IŠLAIDŲ TABAKO GAMINIAMS POKYČIAI (PALYGINTI SU ANKSTESNIAIS METAIS, PROC.)

	iš viso	mieste	kaime
1998	26.4	23.6	34.1
1999	12.1	12.3	11.0
2000	-2.0	-2.7	0.0
2001	-1.9	-2.7	0.2
2002	4.6	5.8	2.0
2003	9.1	11.7	2.7

4. TABAKO GAMINIŲ SUVARTOJIMAS (VIENAM GYVENTOJUI PER METUS)

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tabako gaminiai, cigaretėmis	1434	1445	1268	1333	1320	1281	1155

5. KASDIEN RŪKANČIŲ VYRŲ IR MOTERŲ DALIS

Kauno medicinos universiteto gyvensenos tyrimų duomenys; 20–64 m. amžiaus gyventojai, procentais

	1994	1996	1998	2000	2002
Moterys	6.3	9.5	12.5	15.8	12.8
Vyrai	43.3	47.3	48.5	51.5	43.7

6. SERGAMUMAS KAI KURIOMIS SU RŪKYMU SUSIJUSIOMIS LIGOMIS (Sveikatos informacijos centro duomenys; 15 m. ir vyresni gyventojai)

	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nauji susirgimai: kraujotakos sistemos ligomis	54,453	78,966	96,115	111,720	115,969	117,422	126,629
kvėpavimo sistemos ligomis	337,400	399,646	476,917	654,842	647,315	689,344	730,800
piktybiniais navikais	11,617	13,357	13,800	13,953	14,060	14,483	15,103

100,000-IŲ GYVENTOJŲ TENKA NAUJŲ SUSIRGIMŲ

	2000	2001	2002	2003
kraujotakos sistemos ligomis	3,988.24	129.7	4,159.8	4,469.3
kvėpavimo sistemos ligomis	23,376.8	23,051.0	24,420.8	25,792.9
piktybiniais navikais	498.1	500.7	513.1	533.0

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiamie. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatkato. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

„Draugo“ skelbimų skyrius

1-773-585-9500

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,

Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-423-5155.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuvams sukurkys dantis už pneramą kainą.

Susisiekite kalbės angliskai arba lietuviskai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

KMUK LANKĖSI UŽSIENIO ŠALIŲ AMBASADORIAI

DŽIULIETA KULVIETIENĖ

Kauno medicinos universiteto klinikose (KMUK) lankėsi Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) ministras Juozas Olekas ir Vilniuje reziduojantys užsienio šalių ambasadoriai. Aukštus svečius sutiko ir priėmė KMUK generalinis direktorius prof. Juozas Pundzius, valdymo tarnybos direktorius Edmundas Varpio-tas.

Lietuvos SAM ministras J. Olekas ir Baltarusijos ambasadorius Petr Voznica, Kazachstan Respublikos ambasadorius Rashid Ibrayev, Norvegijos Karalystės ambasadorius Kare Hauge, Prancūzijos Respublikos atasė universitetų ir mokslinio bendradarbiavimo reikalams Christian Bonneville, Švedijos Karalystės ambasadorius Jan Palmstierna aplankė ir domėjosi Kauno medicinos universiteto Radiologijos, Onkologijos, Akušerijos ir ginekologijos, Neonatologijos klinikomis, jų įranga, pasiekimais ir galimybėmis teikti kvalifikuotą sveikatos pagalbą ir priežiūrą ES piliečiams. Generalinis direktorius prof. J. Pundzius aukštus svečius supažindino su KMUK galimybėmis ir pasirengimu teikti specializuotą ir kvalifikuotą medicininę pagalbą klinikų pacientams. Svečius ypač sužavėjo atnaujinti ir Europos Sąjungos (ES) standartus atitinkantys gimdymo, naujagimių reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriai.

„Norime parodyti gerbi-

miams užsienio ambasadoriams

vieną geriausių ligoninių Lietuvoje. KMUK suteikia kvalifikuotą medicinos pagalbą, mūsų gydytojų profesionalumas nėra žemesnis nei reikalauja ES standartai“, — sakė generalinis direktorius prof. J. Pundzius. Stebėdami klinikų patalpas, skyrių įrangą ir medicininę aparatūrą, bendraudami su personalu ir pakalbėdami pacientus, svečiai įvertino KMUK galimybes teikti kvalifikuotą medicinos pagalbą, kokybiškas gydymo paslaugas.

Prancūzijos Respublikos atasė Ch. Bonneville sakė yra įsitikinęs, kad Lietuvoje dirba aukštos kvalifikacijos medikai, bet jų noras emigruoti į kitas šalis — nepriimtinas ir nepateisinamas. „Mes niekada nepritarsime, kad Lietuvos medikai išvyktų iš savo šalies dirbti svetur. Mes pritariame ir visapusiškai palaikome stažuotių idėją, pagal galimybes stengiamės padėti jas realizuoti“, — sakė Prancūzijos Respublikos atasė universitetų ir mokslinio bendradarbiavimo reikalams Ch. Bonneville.

2003 m. Kauno medicinos universiteto klinikose (KMUK) gydyti beveik 100 užsienio šalių piliečių. Manoma, kad šiais metais KMUK gydysis jau žymiai daugiau užsieniečių. Kauno medicinos universiteto klinikos yra didžiausia Lietuvos gydymo įstaiga. KMUK sudaro 34 profilines klinikas. Jose dirba per 1,000 gydytojų ir 2,060 slaugos specialistų. Ligoninėje vienu metu gali būti gydoma daugiau kaip 2,000 pacientų.

BALTIJA ŽVALGOSI Į AUKŠTĮ

ANATOLIUS LAPINSKAS

Nepaisant New Yorko dvy-
nių tragedijos, Žemės pastatai
stengiasi pasiekti dangų. Bal-
tijos kraštai, pagal savo galimy-
bes, irgi liejasi į bendrąją pa-
saulio architektūros tėkmę.

Vilnius kyla labiausiai

Šių metų pradžioje daugiau
nei 100,000 vilniečių buvo paki-
lę į naujųjų sostinės savivaldy-
bės rūmų 20 aukštą, norėdami
pasigėrėti savo mylimo miesto
panorama. Prieš jų akis atsivė-
rė ne vienas Neries vingis,
dešimčių bažnyčių bokštai.

Galima teigti, kad miesto
valdžia specialiai leido vilnie-
čiams įvertinti lietuviškų dango-
raizijų privalumus. Ligšiolinė
praktika rodo, kad vos ne kiek-
vienas, aukštesnis, nei 15 aukš-
tų, Vilniaus statinys sukelia
audringą tiek architektų — pa-
minklosaugininkų, tiek visuome-
nės („žaliųjų“ ir kitokių) kri-
tiką. Nepadaidė ir tai, kad visi
aukštieji pastatai dygsta gana
toli nuo istorinio senamiesčio.

Teigiama, kad unikali Vil-
niaus architektūra „jautriai“
priima panašius statinius. Be
to, prieš priimant naują dango-
raizį, mieste pasklinda gaudi-
nantys gandai, pvz., kad tas na-
mas tuoj tuoj sugrius, kad ne-
aiškiomis aplinkybėmis mirė
namo architektas ir pan.

„Žaliųjų“ skaičiavimais, jau
šiandien Vilnius dangoraizijų
skaičiumi užima 14 vietą Euro-
poje, o pagal tokių pastatų sta-
tybos tempus tapo ne tik Bal-
tijos, bet ir Europos „tigras“, ta-
čiau anot „žaliųjų“ — unikalaus
Vilniaus senamiesčio sąskaita.
„Žalieji“, matyt, anksčiau net ne-
kreipė dėmesio į daugelį Vilniuje
pastatytų, tiesa, gana neišvaiz-
džių 12 ar 16 aukštų namų. Bet
jie „žaliųjų“ kažkodėl neerzino.

Vis dėlto, miestų noras tu-
rėti tokius pastatus kokie iškile
Frankfurto centre, ar Paryžiaus
„La Defense“ rajone yra tiesiog
pasaulinė tendencija. Vilniaus
atveju toks proveržis įvyko vos
trijų hektarų plote dešiniajame
Neries krante prie Konstitucijos
prospekto, kur išdygo trys 20 ir
daugiau aukštų pastatai. Pats
žemiausias — tai 20 aukštų
Vilniaus savivaldybės pastatas,
o tiesiog prieš jį atsirado „Eu-
ropa“ — trijų aukštų milžiniška
parduotuvė ir keli restoranai jos
viduje, septynių aukštų garažas
ir pats aukščiausias Baltijos
šalyje — 33 aukštų, 126 metrų
aukščio (plius 24 metrų antena)
biurų pastatas. Jo bendras plo-
tas — 15,700 kv. m, jame yra 6
greitieji liftai (3.5 m/sek), svy-
ravimo amplitudė aukščiausio-
me taške, pučiant stipriam vė-
ju — 20 cm.

Naujos kartos Vilniaus
aukštųjų pastatų statyba sieja-
ma su nekilnojamo turto projek-
to plėtros įmone „Hanner“, į-
kurta 1995 m. Pirmasis jos
pastatytas aukščiausias pastatas
buvo 15 aukštų žaliajo stiklo
„pieštukas“ Vilniaus Žvėryno
rajonė. Jis suklebė įnirtingus

Vilniaus panoramos saugotojų
gincus, tačiau jį lydėjo komer-
cinė sėkmė, visi jo 5,000 kv. m
buvo sėkmingai išnuomoti.

„Europos“ projektas — jau
ketvirtoji „Hanner“ investicija.
Įmonės teigimu, šis pastatas
(tiksliau — pastatai) nenusilei-
žia Londono, Zuericho ar ki-
tiesiems pasaulio centrų stati-
nims. Čia žada persikelti
Nacionalinė vertybinių popierių
birža. Iš viso šiame pastate
dirbs daugiau nei tūkstantis
žmonių. Projektą finansavo pati
įmonė, dar paėmusi iš Vilniaus
banko 27 mln. eurų kreditą sep-
tyneriems metams. Banko tei-
gimu, tai didžiausias jo istorijo-
je kreditas nekilnojamojam tur-
tui. Savivaldybės ir „Europos“
pastatus projektavo architektas
Audrius Ambrasas. Beje, mies-
tiečiai, ligi šiol alergiški „stikli-
nėms dežutėms“, „Europos“
verslo centrą kartais vadina
„kukurūzų“...

Ši „trijų hektarų Europa“
turi ir trečiąjį dangoraizį — 27
aukštų gyvenamąjį namą. Jis
prisiglaudęs prie verslo pasta-
to, tarsi dėl to, kad ir miegaliai
suspėtų nueiti į darbą, netgi

Talino bokštai iš XV šimtmečio.

neišeidami į gatvę. Dėl šios, o
gal ir dėl kitų priežasčių visi bu-
tai šiame dar nepastatyname name
jau parduoti. Kaip paaiškėjo,
puiki miesto panorama iš savo
buto langų — populiarė prekė.
Nenuostabu, kad pirmiausia
išperkami butai viršutiniuose
aukštuose. Statybos bendrovė
„Ranga IV“ stato dar vieną dau-
giaaukštį — 20 aukštų gyve-
namąjį namą Antakalnyje.

Vilniaus miestas turtingas
tiek gamtinėmis aukštomomis
— miestas tiesiog išsidėstęs
kalvose, tiek ir istoriškai sufor-
muotomis architektūrinėmis
aukštomomis, jų priskaičiuoja-
ma apie 20. Statant aukštuo-
sius pastatus, paprastai patik-
rinama, kaip jie derinsis su tais
visais dvidešimčia taškų. Vil-
niaus miesto savivaldybė iš-
skyrė zonas, kur galima statyti
aukštus pastatus, kur kate-
goriškai negalima, o kur galima
po tam tikrų suderinių. Ta-
čiau realybėje, kova vyksta vos
ne dėl kiekvieno aukštesnio
namo.

Žinoma, beveik viską nu-
lemia rinka, kitaip tariant po-
reikis ir ekonominė vie-
no ar kito
pastato sta-
tybos nau-
da. Beje, biu-
rų statybos
perspekty-
va, atrodo,
nebus il-
ga amžė.
Šiai rinkai
jau pateik-
ta tokia gau-
sybė ploto
(ne tik aukš-
tuosiuose
pastatuose),
kad juo arti-
miausie m s

metams tikrai
užteks. Kas ki-
ta — aukštieji
gyvenamieji na-
mai. Tačiau reikia
reikia pripa-
žinti, kad gy-
venti juose kol
kas trokšta
anaipol ne visi
mirtingieji, bet
tik ypatingų
vaizdų ir poju-
čių mėgėjai.

Rygoje dangoraiziai nėra ypatingai gerbiami

Senovinėje
latvių legendo-
je pasakojama
apie prakeiki-
mą Rygos sta-
tytojams. Jeigu
jie kada nors
pasakys, kad Ryga jau pastaty-
ta, tai visas miestas nugrims po
vandeniu. Atrodo, kad Rygos
statytojams toks likimas ne-
grėšia.

Tačiau bet kokia nauja sta-

Talino bokštai iš XV šimtmečio.

tyba Rygoje, sukelia karštus
gincus, netgi skandalus, todėl
neįvykdytų architektūros planų
yra kur kas daugiau nei pas-
tatytų pastatų. Visa tai galioti
ir Rygos dangoraiziams. Žino-
ma, kaip ir Vilniuje, tie dango-
raiziai tai tik gražus pavadin-
imas. Nei vienas jų, nei pastaty-
tas ar tik popieriuje, nepa-
siekia, lyg ir įteisinto, jų api-
brėžimo standartą — 500 pėdų,
t.y. 152.4 metrų.

Nuo sovietinių laikų Rygoje
yra likę keletas aukštesnių pas-
tatų — dabartinis viešbutis
„Ravel Hotel Latvija“. Spaudos
rūmai anapus Dauguvos ir tele-
vizijos centras Dauguvos
upės „Žuikių saloje“. „Lat-
vijos“ viešbutis (aukštis 76
metrai) 2001 m. rekon-
stravo norvegų koncernas.
Pastatas keliais aukštais
paaugo (iki 27 aukštų),
jame įrengti panoraminiai
liftai. Šiuo metu tai popu-
liarius 4 žvaigždučių vieš-
butis „Reval Hotel Lat-
vija“. Beje, buvo laikas,
kai jį norėta nugriauti.

Lygiai kaip ir Žemės
ūkio ministerijos 26 aukš-
tų pastatą, kuriam reikia
kapitalinio remonto. Deja,
pinigų šiam tikslui minis-
terija neturi. Greičiausiai
jis bus kam nors parduo-
tas, žinoma ir jo kaina —
16 mln. dolerių.

Rygoje visiems žinomi
ir vadinamojo „Stalino
baroko“ stiliaus, dar 1958
m. pastatyti, tvirti 104
metrų aukščio Mokslių
akademijos rūmai su auks-
sine „tarybine“ žvaigžde
patoje viršūnėje. Šiuo
metu pastatas restauruo-
jamas, nors ta žvaigždė
kažkur pasimetė.

Naujas Latvijos sos-
tinės verslo centras

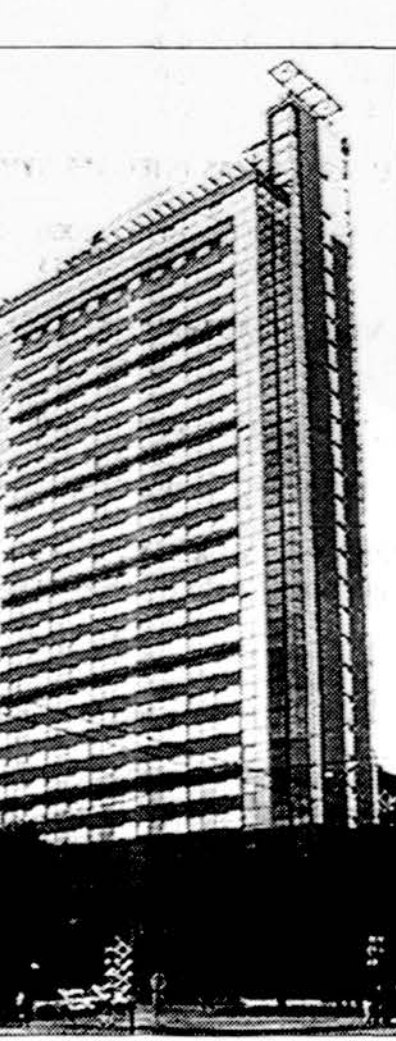
pradėjo formuotis prie kairiojo
Dauguvos kranto prisiglaud-
sioje saloje — Kipsaloje. Pir-
masis daugiaaukštis čia atsirado
dar 1976 m. — 22 aukštų (77
metrų) Spaudos rūmai. Tuomet
juose įsikūrė beveik visų Lat-
vijos laikraščių ir žurnalų re-
dakcijos, ir dar galinga spaustu-
vė. Šiuo metu rūmams reikia
didelio remonto.

Greta šių rūmų jau 90-ųjų
dekados pabaigoje buvo supro-
jektuotas vadinamasis „Saulės
akmuo“. Šis 26 aukštų statinys
iš karto suklebė milžinišką skan-
dalą: jis esą bus pernelyg arti
senosios — įstatymu saugomos
Rygos senamiesčio teritorijos.
Po ilgų ginčų pastato statyba
jau artėja prie pabaigos, čia
žada įsikurti didžiausias Lat-
vijoje „Hansabankas“.

Be „Saulės akmens“, Kipsa-
loje numatyta statyti dar keletą
aukštų pastatų, tačiau jų staty-
ba, greičiausiai irgi nebus ro-
žėmis klotas. Pavyzdžiui, greta
esamų statinių vokiečių ar-
chitektas Meinhard von Gerkan
jau suprojektavo „sveiko gyve-
nimo būdą“ 24 aukštų statinį.
Jame bus žiemos sodas, galeri-
jos, šalia įsikurs restoranai, di-
zaino salonai, sveikatos cen-
tras. Jis gali kainuoti iki 40 mln.
eurų.

Kitoje — Kliversaloje, žino-
mas italų verslininkas Ernesto
Preatoni ketina pastatyti gyve-
namąjį kvartalą su dviem 24
aukštų gyvenamaisiais namais.
Čia taip pat bus sporto centras,
katerių ir jachtų prieplauka. Ir
čia pagrindiniu faktoriumi bus
puikus vaizdas į dešiniakrantę
Rygą.

Nukelta į 7 psl.

Rygos viešbutis sublizgojo naujomis spalvomis.

DRAUGAS, 2004 m. liepos 13 d., antradienis

3

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Saldi viltis ir kartus nusivylimas

Amerika — imigrantų šalis. Išskyrus
tikruosius, pačius senuosius šio krašto
gyventojus indėnus, visi kiti yra anks-
čiau ar vėliau atvykę kone iš viso pasaulio,
ieškoti geresnio, saugesnio, laisvesnio gyveni-
mo. Didžioji imigrantų dalis pateko į Ameriką
legaliu būdu — gavę įvažiavimo vizas, galima
sakyti, pakviesti, kaip pageidaujami svečiai,
kuriems leista pasilikti, įsikurti ir papildyti
amerikiečių gyventojų skaičių.

Tačiau ne visiems ši privilegija suteikiama,
tad žmonės, negalėdami atsispirti Amerikos
traukai, atranda kitų kelių, kaip į šį kraštą
patekti. Kadangi tai didelė valstybė su įvairia-
tauciu, įvairiarasiu gyventojų mišiniu, „pra-
nykti“ jame nėra labai sunku. Daug nelegalių
imigrantų tai padaro ir gyvena ilgą, patogų
gyvenimą, nesirūpindami, kad kažkas juos
atras ar persekios. Iš esmės tai vieša paslaptis
ir JAV imigracijos įstaigoms: jeigu žmogus
nenusizengia įstatymams, yra produktingas ir
naudingas visuomenei, lai sau ramiai gyvena...

Laikantis šio principo, net įstatymų saugo-
tojai pripažįsta, kad imigrantų (jų tarpe ir nele-
galiųjų) darbu remiasi nemaža JAV eko-
nomikos dalis. Imigrantai nebijo pačių pras-
čiausių darbų. Jie ne tik savo sunkiai uždirbtus
pinigus įlieja į valstybės ekonomikos srautą, bet
siūnia ir tėvynę, paremdami ten pasilikusius
artimuosius, taip pasitarnaudami dviem valsty-
bėms.

Neseniai Čikagos miesto užsienio ryšių ta-
ryba paskelbė ilgai rinktus duomenis apie Illi-
nois valstijoje gyvenančius imigrantus — lega-
lius ir nelegalius — ir kaip būtų galima jiems
veiksmingai padėti, nelegaliųjų statusą pakei-
čiant. Skeptikai teigia, kad tokie tyrimai pap-
rastai vykdomi prieš svarbiuosius rinkimus
(šiuo atveju — prezidento), nes abiejų partijų
kandidatai nori ir savo pusę patraukti imigran-
tus, kurie jau turi JAV pilietybę. Po rinkimų
dažnai imigracijos įstatymų reformos patogiai
pamiršamos ir imigrantų viltys sužlunga.

Pagal surinktus duomenis, Illinois valstijo-
je yra per 1.5 mln. gyventojų, gimusių kuriame
kitame krašte. Daugiausia — apie 60 proc. — iš

Meksikos. Kai kurie šaltiniai teigia, kad bent
400,000 tų kitataučių yra nelegalūs imigrantai.
Manoma, kad tik pagrausėjusių imigrantų dėka
JAV gyventojų skaičius pastaruosiu metu pakilo
40 proc. Be šio išsiliejimo, kai kurie didieji mies-
tai, įskaitant Čikagą, per tą laiką būtų suma-
žėję.

Nors pripažįstama, kad didžiausias nelega-
lių imigrantų šaltinis yra Meksika, visgi jie per
metus namo pasiunčia apie 14 milijardų dol. ir
taip sumažina skurdą savo tėvynėje. Beje,
Meksikos teisėtvarka nelabai kreipia dėmesio,
jeigu jų tautiečiai nelegaliai kerta Amerikos
sieną. Tvirtinama, kad tai JAV pasienio poli-
cijos reikalas, kurio, deja, ji nepajėgia sutvarkyti.
Minėtoji Čikagos miesto taryba siūlo, kad būtų
kažkaip suderinti imigracijos įstatymai, atsi-
žvelgiant į nelegalių imigrantų antplūdį. Gal-
būt žmonės galėtų atvykti į JAV ribotam laikui,
užsidirbti pinigų ir grįžti namo. Niekas ne-
neigia, kad čia reikia žmonių darbams, kurių
amerikiečiai iš tolo kratosi. Legalizuojant imi-
grantų atvykimą, būtų užkirstas kelias žmonės
išnaudojantiems „vertelgoms“, kurie už tam
tikrą kainą pažada saugiai pervesti per sieną,
bet, pavojui iškilus, palieka juos Dievo valiai.

Nors Čikagos tarybos užsienio ryšiams pra-
nešime daugiausia kalbėta apie meksikiečius,
bet paminėta, kad yra ir kitokių nelegalių imi-
grantų, ypač iš Rytų Europos. Būtų visiems
naudinga, kad sudarytomis lengvatomis galėtų
pasinaudoti ir mūsų tautiečiai, šiuo metu
gyvenantys „už įstatymo ribos“.

Iš bendražmoniško taško žiūrint, nelegalių
lietuvių imigrantų gyvenimas tikrai pagerėtų,
jų statusui pasikeitus. Iš tautiškumo perspek-
tyvos — galbūt būtų dar didesnė žala Lietuvai,
kuri, dėl palengvinto įvažiavimo į JAV, netektų
daug jaunų, išsimokslinusių, pajėgių žmonių,
taip reikalingų besikuriančiai valstybei. Bet ar
galime kaltinti norinčius išvykti iš Lietuvos,
jeigu jie tėvynėje negali rasti bent minimalių
pragyvenimo sąlygų? Tikėkime, kad perrinkta-
sis prez. Valdas Adamkus, Seimas ir Vyriausy-
bė į emigracijos problemą atkreips didžiausią
dėmesį.

TREMTINIO MEMUARAI

RIMAS ZUBAUSKAS

Nr.10

Jis jau buvo tarnavęs Lietuvos kariuomenėje,
buvo pajėgęs, ir padėdavo, kai būdavo sun-
kiau. Dienos ilgos, ir prisikamuodavom pakanka-
mai. Grįždavom saulėlydyje, bet dar spėdavom
pavakarieniauti prie bendro didelio katilo, kur
buvo verdami vel makaronai, kaip ir žiemą. Bet
dabar tą liepsną panaudodavom ir apšalvymui.
Kai kurie, belaukiant kada išvirs sriuba, nusi-
maudavo apatines ir, laikydami prie ugnies taip,
kad juosmuo beveik siektų liepsną, degindavo
uteles. Jos krisdavo į ugnį ir kelnės likdavo jei ne
švarios, tai gerai dezinfekuotos. Nesistėbėdavom
tokiu vaizdu nei vyrai, nei moterys. Lyg drovu-
mas nebūtų prigimties savybė, o tik paprotys.
Jokio nepatogumo neįsivaizdavom, gulėdami ant
tų plikų lentų, nes buvo vasara — šaltis neteko ken-
tėti. Kartą teko išvysti gulincią apačioje merginą,
net neprisiklojusią, taip, kaip Dievas sutvėrė.
Tokių dalykų dar nebuvo matęs ir užmiršt
negalima.

Rytais prikeldavom daugomų gelžgalio garsai,
švintant. Gavę savo duonos duoklę, „pajoką“, ei-
davom vėl į savo „darbo barus“. Taip kasdien, kol
vanduo nuo skaisčios saulutės išstipinto sniego
upeliuose pradėdavo sparčiai tvinti. Tuomet rąs-
tus, esančius arčiau vandens, reikėdavo skubiai
įstumti, kad jie plauktų ir taip juos plukdyti iki
atviresnio vandens, kur buvo jau įmanoma jungti
vieną prie kito ir rišti į krūvelę, vadinamą „plyt-
ka“. Jas reikėdavo prištišti su vytele prie įbeto
kuolo, kad vanduo nenuneštų. Vėliau, kai van-
dens ten daugiau pritekėdavo, plytkos būdavo
rišamos į sielius, kuriuos kateriu tempdavom į Obę.
Kad šitie darbai nebūtų pavėluoti, emė vartyti
tuos pačius žmones po vakarienes naktiniam
plukdymui. Naktys nors trumpos, bet miške bū-
davo ilgai tamsu ir dažnai tekdavo pasimaudyti,
gelbstint tuos rąstus nuo išsisklidimo po van-
denį. Kiekvienas turėjom ilgą kartį su geležiniu
kabliu gale. Su tuo prietaisu reikėdavo surinkti
laisvus rąstus ir plytkas ir surišti juos į sielius.
Tekdavo palakstyti nuo vieno rąsto ant kito, kol
rąstai nespėdavo paskesti, bet ne visada rąstas
išlaikydavo ir plonesnis pasinerdavo gan giliai,
iki spėdavom nuo jo nuoksti. Būtų gan įdomu taip
„žaisti“, jei ne naktis ir nuovargis. Vanduo buvo
šaltas. Sykį stovėjau sieliaus gale, reikėjo kažko
palaukti. Atsiremiau su tuo „bagoru“ į kitą rąstą,

norėdamas taip pailsėti, bet čia tuoj prisnūdęs
emiau kristi į vandenį. Bemiegis darbas mane,
matyt, vargino daugiau negu kitus, nes aš
niekaip negalėjau užmigti dienos metu, nors kiti,
grįžę ausant į barakus, skaniausiai miegodavo
iki gerokai išaušus, kol vėl pakeldavo dieniniam
darbui. Toks „išbalansuotas režimas“ man
pasirodė nepakeliamas ir daug sunkesnis negu
miško kirtimas žiemą. Dar kiek pasikankinęs,
nusprendžiau nešdintis iš to pragaros, kas bebūtų.
Be to, dar pasklido gandas, kad mes čia esą tai
per ilgai laikom, ir kolukyje šienapjūtei dar
bininkai nemaziau reikalingi. Pasitariau su Vik-
toru, ar ne laikas bėgti, bet šis atsakė, kad dviejų
pabėgimas būtų per daug rizikingas ir jis vertiau
pasiliksias, man vienam pabėgus.

Tokią mintį brandinant, vis dar dirbau ir to-
liau. Plukdant mišką upelių deltose, kuomet pa-
vasario vanduo plačiai išsiliejo žemose pievose,
darbas palengvėjo, nes dabar reikėdavo sielius tik
vairuoti, tempiant juos su kateriais. Dažnai tek-
davo poruotis su kokia moteriške, kuri reikalui
prispyrus, nieko nepaisydama, pritūpdavo savo
reikalui. Ta duona dažnai išėdavo kartais lyg
mažai apdorota, lyg mes jos per daug valgy-
davom. Bet taip nebuvo. Matyt, skrandis reikala-
vo dar kažko daugiau, nei vien duonos.

Išsekimas nuo alkio ir bemiegės naktys vertė
greičiau išeiti iš padėties ir aš pasiryžau rizikuoti
jau kitą vakarą, kuomet išdalins duoną
vakarienei, prieš naktinį darbą.

Pasakiau Viktorui, kad nutariau dingti. Jeigu
kas pasigestų, žadėjo pasakyti, kad tik matęs,
turbūt jau išėjęs darban su kitais. Paėmiau ry-
šuliuką savo rūbėlių po pažastim, o rankoj lai-
kiau gabaliuką duonos, savo vakarinį davinį. Tik
pradėjus eiti iš barako darbininkams, atsiskyrčiau
ir pasukau priešingon pusenį ir krūmus, lyg savo
reikalui. Atsisukęs žvilgtelėjau — niekas dėmesio
nekreipė, taip paspartinau žingsnį ir supratau,
kad lemtinga pradžia padaryta. Toliau nuskubė-
jau takeliu tarp upelio ir krūmų, ir tik gerokai
nutolęs, įlindau į krūmus ir laukiau, kada visi
nurims, bus visi išėję iš barako. Triukšmas vis
tėsesi, atrodo, taip ilgai ir šunų lojimas nerimo,
bet neatrodė, kad jie artintųsi lodami. Saulė
artėjo prie laidos ir man norėjosi persikelti į kitą
upelio pusę.

Bus daugiau

Talino „pirmagimis“ dangoraizis.

Lietuvos jaunimo dienos „NEGALIU TYLĖTI“

Juozas Dapšauskas, OFM.

2004 m. liepos 24–25 d.,
Šiauliai

Iš Lietuvos nemažai jaunųjų, atsiverus geležinei uždangai ir susidarius galimybėm bendrauti ir pažinti Bažnyčią platesniame kontekste, dalyvavo Europos jaunimo susitikimuose, kuriuos rengia Taizė bendruomenė skirtinguose Europos miestuose. Paskutinis toks susitikimas vyko metų sandorėje Paryžiuje, kitas vyks Lisabonoje. Juose dalyvauja apie 70,000-90,000 jaunųjų iš Europos. Susitikimuose daly-

vauja tūkstančiai lietuvių. Su Visuotine Bažnyčia lietuvių taip pat galėjo susipažinti, dalyvaujant ir Pasaulio jaunimo dienose, iš kurių parsiveždavo pačių nuostabiausių išpučių. Jubiliejinėse 2000 metais vykusiose Pasaulio jaunimo dienose Romoje dalyvavo per pusantro milijono jaunimo.

Lietuvoje, ypač švenčiant krikščionybės 2000-ųjų jubiliejų, buvo ne vienas masinis renginys, skirtas jaunimui, šie jiems labai patiko ir padėjo patiemis atrasti sau artimą ir patrauklią Bažnyčią, kuri yra šiuolaikiška ir bylojanti šiandienine kalba bei pasirodanti naujom formom. Vienas plačiai nuskambėjusių renginių jaunimui vyko 2000-aisiais metais Vilniuje, pavadintas „Tarp dangaus ir žemės“. Tęsdami jaunimo susibūrimų gražią tradiciją, pranešame, kad 2004 m. liepos 24–25 d. Šiauliuose vyks Lietuvos jaunimo dienos (LJD), kurias rengia Jaunimo pastoracijos taryba prie Lietuvos Vyskupų konferencijos, drauge su Šiaulių vyskupija. Tai trečias toks renginys: pirmasis sekmingai įvyko 1997 metais. Tai buvo piligriminė kelionė iš Vilniaus į Trakus.

1995 m. teletiltas sujungia septynių Europos vietų, tarp kurių buvo ir Kryžių kalnas. Praėjus mažne dešimtmečiui

nuo teletilto tarp Loreto, kur šimtą tūkstančių jaunimo minia šventę „Eurhope“ — Europos vilties — šventę kartu su popiežiumi, ir Kryžių kalno — jaunimas vėl prie Kryžių kalno rinksis viltingai švęsti Eucharistiją, kurios metu skambės šiuolaikiškos, jaunimo pamėgtos giesmės; bus tiesioginė transliacija per Lietuvos televiziją.

Šiose jaunimo dienose taip pat norima atkreipti dėmesį į provincijose esantį jaunimą ir sudaryti jam galimybes pasisemti dvasinių turtų, užmegzti naujų draugysčių, pažinti. Šiemet organizuojamų LJD tema „Negaliu tylėti“. Viena vertus, jos siekia šiandieninę kalbą ir pritaikyti jaunimui programą prabilti apie amžinąsias krikščionybės bei bendradarbiškas vertybes, kita vertus tai ir pasiūlymas masinei kultūrai, masiniams įvaizdžiams, kuriuos agresyviai bruka suinteresuotos finansinės grupės. Krikščionybė amžiais skelbė tikrąją meilę, laisvę, džiaugsmą; šios LJD taip pat siekia netylioti apie šias vertybes, kurios neretai yra suprantamos visiškai išvirkštinę ir iškreipta prasme. Suvokęs amžinųjų vertybių jėgą ir spindesį, jaunimas negali tylėti, nori jomis dalintis su visais. Taip pat kviečia visus netylioti ir kartu su keliatūkstantine bendradarbių minia ieškoti

atsakymų į rūpimus klausimus, matant visuomenės tiek šviesiąją, tiek tamsiąją puses. Šis jaunimo susibūrimas — tai kvietimas neplaukti pasroviui, nes tik negyvos žuvys plaukia pasroviui; tai kvietimas išeiti iš „matricos“, nebūti zombiais, patiems laisvai nuspręsti kurti savo likimą remiantis dvasinėmis vertybėmis, kartu su Šventąja Meilės, Džiaugsmo, Tiesos, Laisvės, Išminties, Išvermės ir Kantrybės Dvasia.

Šiame pagrindiniame metų renginyje tikimės sulaukti iki 5,000 jaunų žmonių iš visų Lietuvos parapijų, katalikiškų jaunimo organizacijų, judėjimų, vienuolių. Tikimės, kad ši jaunimo šventė sudoms moksleivius, studentus, o taip pat ir dirbantį jaunimą. Patirtis parodė, kad tokio pobūdžio renginiuose prasmingai gali dalyvauti jauni žmonės nuo 15 m. amžiaus. Registruotis galima iki liepos 17 d. vyskupijų jaunimo centruose arba ieškoti informacijos savo parapijose. Išsamesnės informacijos rasti bei registruotis galima ir internete: ljd2004.lcn.lt

Pagrindiniai LJD tikslai: suteikti jauniems žmonėms galimybę išgyventi bendrystę tikėjime ir motyvuoti bei stiprinti jų aktyvumą Bažnyčioje ir visuomenėje. Rengėjai pasiūlo jaunimui įdomią ir prasmingą pro-

Seminaristai, pasirodę vykti Lietuvon. Iš kairės: Nathan Phillips iš Sioux City (South Dakota) arkivyskupijos, Jim Perkins iš Tulsa (Oklahoma) arkivyskupijos, dekanas kun. Samuel Russell, Michael Kilker iš Joliet (Illinois) arkivyskupijos ir Aušrelė Sakalaite.

gramą: bendruomeninį Eucharistijos šventimą prie Kryžių kalno, kelias dešimtis teminių užsiemių pagal interesus, geros šiuolaikinės muzikos koncertą, piligriminę kelionę ir kt. Į renginį taip pat įsijungs Vokietijos vyskupijų atstovai. Tikimės, kad jie asmeniškai pakvies Lietuvos jaunimą dalyvauti Pasaulio jaunimo dienose, vyksiančiose 2005 m. vasarą Vokietijoje. Kas jau yra dalyvavę panašiuose renginiuose — žino, ko tikėtis, kitiems — verta pasikliauti kitų patirtais išpučiais ir dabar patiemis įsitikinti, kad tai tikrai įdomu, džiaugsminga, turininga ir prasminga. Netylėkime... Iki malonaus pasimatymo.

Juozas Dapšauskas
LJD „Negaliu tylėti“
atstovas spaudai

AMERIKIEČIAI SEMINARISTAI VYKSTA Į LIETUVĄ

Šią vasarą jau šešta Nekalto M. Marijos Prasidėjimo vienuolyno benediktinų vienuolių grupė iš Conception, Missouri, išvyko dirbti į Lietuvą. Jų išvyką organizuoja studentų dekanas, kun. Samuel Russell.

Savonoriai benediktinai dešimt dienų praleis narkomanų reabilitacijos centre Degučiuose. Po to jie vyks dirbti į jauno stovykląje Bistrampolio dvare, netoli Panevėžio. Tą stovyklą ruošia Jaunimo integracijos galimybių centras.

Savonoriai seminaristai iš Amerikos taip pat dėstys anglų kalbą šeimų stovykląje, kurią ruošia Šv. Seimos vienuolės. Pabaigoje liepos jie tikisi dalyvauti Lietuvių jaunimo dienoje Kryžių kalne (Šiauliuose).

IŠNUOMOJAMA

Išnuomojamas 4 kambarių butas
Bridgeport apyl., 816 W. 33 Pl.
Vienas blokas nuo Halsted.
Kaina \$450. Tel. 773-927-7540,
Stasys.

SIŪLO DARBĄ

Live-in position available in
Florida.
Eng., SS required. Other
positions available in WI.
Call 262-657-8044.

LIVE-IN CAREGIVERS NEEDED
in Wisconsin. Pay over
\$100/day. Ladies, English, experience, references. Call Good
People at 608-223-0073.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukst S. Kane.
Vilma Jarulienė.
Virginija Smeikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$600-\$640;
2 mieg. — \$680-\$720.
Tel. 630-910-0644, Jana.

VACATION IN
KENNEBUNK, MAINE!
Franciscan Guest House
Near Monastery. Beach & Shops
Call: 207-967-4865
www.franciscanguesthouse.com

Prie Kedzie Ave. ir 66 St. išnuomojamas 1 mieg., 3 kambarių butas su šildymu ir oro vėsintuvu.
Kaina \$420. Tel. 708-425-7160;
708-275-2070 (mob.).

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER
ATLANTIC Express Corp.
YRA GALIMYBĖ
UŽSISAKYTI KONTAINERI

SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU
LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ.
PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS.

1-800-775-SEND

Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA Corp.

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766

2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919

8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766

2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919

8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766

2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919

8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766

2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919

8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766

2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919

8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

Mūsų daržai ir darželiai Paruošia Žalanykštis

VASAROS MALONUMAI, VASAROS PAVOJAI

Liepos mėnuo. Daržai ir darželiai jau gražiai auga, reikia kartas nuo karto palaistyti, išrėvėti piktžoles, galbūt patręšti, nes anksti pavasarį duotas trąšas vešli augmenija jau suvartojo. Beje, tręšti patariama vandenį ištirpintomis trąšomis, kartu augalą patręšiant ir palaistant. Su trąšų grūdėliais atsargiai, nes jie tirpdami gali sužaloti augalą, nebent įkasame į žemę apie krūmelius (pvz., rožų) ar kitus augalus. Tirpias trąšas, pvz., „Miracle Grow“ ar panašias, galima pilti tiesiai ant lapų ir žiedų, augalams nekenkia.

Uodai

Kadangi šiemet vasara palyginti vėsi ir daug lyja (bent Amerikos Vidurio vakarų valstijose), anksti prasidėjo ir uodų sezonas. Paprastai šie „kandikliai“ yra tik erzinantys nepatogumas, kai žvimbis aplink ausis ir taikosi paragauti mūsų kraujo. Ar žinojote, kad „kraugerės“ yra tik uodų patelės? Šiltakraujų gyvūnų (deja, ir žmonių) kraujas joms būtinai reikalingas, kad galėtų pratęsti savo giminę, t.y. padėti kiaušinėlius. Bet, kaip sakoma — tai uodų problema, o mūsų — kaip nuo šių įkyrių vabzdžių apsisaugoti, kad nesugadintų malonių vakarų ir savame kieme lyje, ir išvykų į gamtą. Juo labiau, kad dabar uodai gali užkrešti labai pavojingomis ligomis (viena jų — West Nile virus — pėnai tapusi beveik epidemija).

Nuo uodų neblogai apsaugoja įvairūs purškalai, kurių

sudėtyje yra „deet“ chemikalų, pvz., „Off“, ypač „Deep Woods Off“, „Cutters“, „Repel“ ir kt. Juo daugiau procentų „deet“, tuo veiksmingesnis yra purškalai. Žinoma, nereikia purkšti ant veido ir saugoti, kad nepatektų į akis. Dėvėjimas ilgomis rankovėmis drabužių ir ilgų kelnų taip pat padeda, bet kas karštą vasaros dieną nori taip apsirengti?

Uodai kamuoja ne tik priemiestius ar kaimų gyventojus, jų nestokoja ir mieste. Uodų poryklį dažnai parūpina patys žmonės, to net neįsivaizduojame. Jei kur nors kieme po lietaus bent kelias dienas stovi vanduo, uodai juo pasinaudoja ir padeda kiaušinėlius. Jeigu žolė ilga ir šlapi, darželio lysvės tarp prižalios, kad oras ir saulė neprieina prie apatinių sluoksnių, uodai gali veistis ir ant šlapių lapų. Tereikia maždaug 3 dienas, kol išsiritu uodų „vaikai“, o dar kita tiek, kol jie išsiaugina sparnus ir pakyla „kraujo ieškoti“. Tad pasirūpinkite, kad paukščiams atsiųgti piltas vanduo būtų keičiamas kas 3 dienas, kad nebūtų kiemo pakraščiuose senų dangų, kokių puodų ar net lėkščių po vazonais, kuriose ilgai stovi vanduo. Žolę laikykite trumpai nupjautą, darželius išrėvėkite. Jeigu kas taupo nuo stogo nutekanti lietaus vandenį ir juo laisto darželius, būtina jį laikyti uždengtą arba nedelsiant panaudoti.

Sveikatos priežiūros įstaigos visiemis primena, kad, radę savo aplinkoje negyvą paukštį (žinoma, ne tą, kurį kaimynas

katinas paprovė), pranešumėte savo miesto ar miestelio sveikatos departamentui, kadangi paukščiai pirmieji suserga „West Nile“ viruso sukelta liga, kuri jiems mirtina.

NUODINGOS PIKTŽOLĖS

Dažniausiai piktžolėmis vadiname augalus, kurie neprasyti — nesėti ir nesodinti — kažkaip atsiranda mūsų kiemuose, darželiuose ir daržuose. Jie paprastai geriau auga, kaip gelės ir daržovės: nesėję išrėvėti, o žiūrėti — vėl žaliuoja (beje, kai kurių piktžolių sėklos žemėje išsilaiko daigios net iki 10 metų — kai žemė sujūdina masas, sėklos išsivertia ir paviršius ir sudygsta).

Tačiau norime paminėti du laukinius, dažnokai pasitaikančius, augalus, kurie yra labai nuodingi. Juos galime aptikti ne tik savo parapijose, darželiuose, bet ir nelabai tvarkingai užlaikomuose parkuose, pamiškėse, laukuose.

Karklavijs

Angl. „Wood nightshade“, lot. *Solanum dulcamara*. Priklauso tai patčiai šeimai (*Solanaceae*), kaip bulvės, pomidorai. Tai daugiametis, šliaužiančias ar besivyniojantis, su medžiūsiu stiebu augalas, vynuojasi ant krūmų, tvorų, net medžių. Lapai pailgi, lygiakraščiai smailūs. Žiedai labai panašūs į bulvių ir pomidorų, bet mažesni — violetiniai, nusvirusiomis kekėmis (retais atvejais — balti). Žydi nuo birželio iki vasaros galo. Karklavijų vaisiai — pailgos uogos, kurios pradžioje yra oranžinės, o visiškai prinokusios — patraukliai raudonos, taip pat sukibusios kekėmis.

Liaudies medicinoje karklavių lapų nuovirai buvo naudojami nuo kosulio, bronchito, astmos, net sifilio, o uogų nuovirai nuo širdies ligų, kirmėlių. Karklavijs išnokusios uogos taip pat būdavo perpjauamos, uždedamos ant žaizdų. Augalas žinomas nuo Romos imperijos laikų ir lotyniškai jo pavadinimas *solanum* yra kilęs iš žodžio

solanum, kuris reiškia „suraminti“, „paguoda“, dėl jame esančių narkotinių medžiagų. Tačiau visas augalas, ypač uogos, yra mirtinai nuodingas. Butina nuo jo saugoti vaikus, kurie, pamatę gražias raudonas karklavijs uogas, gali jų paragauti.

Pokeweed

Lot. *Phytolacca americana* (lietuviško pavadinimo nežinome, nes šie augalai Lietuvoje natūraliai neauga). Priklauso *Phytolaccaceae* šeimai. Tai viennetis grynai Šiaurės Amerikos augalas, užaugantis iki 10 pėdų aukščio! Mėgsta gerą, drėgną žemę, dažnai pasitaiko soduose, pamiškėse, ganyklų pakraščiuose. Nevengia ir darželių ar daržų. Lapai dideli, tamsiai žali, išsidėstę abipus storo, tvirto, tuščiavidurio stiebo. Žydi baltai — kekėmis (kiek primena ievų žiedus), o rudeniop iš tų žiedų išsivysta tamsiai mėlynų (truputį su violetiniu atspalviu), sultingų uogų kekes, kurios paliestos viską nudažo beveik neišplaunamais dažais. Paukščiai tas uogas mėgsta (ir pribarsto sėklų).

Seniau Portugalijos vyni-

ninkai „pokeweed“ uogomis, importuotomis iš Amerikos, dažydavo prastos kokybės vyną, taip apgaudinėdami klientus, kol buvo išleistas tai daryti draudžiantis įstatymas.

Pokeweed augalas dar ir dabar vartojamas vaistams, ne vien liaudies medicinoje. Gydo kai kurias odos ligas, artritą. Tačiau augalas yra nuodingas, ypač uogos ir šaknys. Sužadina stiprų vėmimą, viduriavimą. Suvalgius didesnę kiekį, gali ištikti sąmonės netekimas.

Apskritai, ypač neseniai atvykusiems į šį kraštą mūsų tautiečiams, patariama „nerausti“ nepažįstamų uogų, nekramtyti lapų ar šakelių. Kai kurie augalai, kuriuos gerai pažinome Lietuvoje (pvz., grybai), Amerikoje maistui netinkami arba iš esmės tikrai pavojingi. Tad geriau nerizikuoti — nesugadinti vasaros malonumų ir sau, ir savo artimiesiems.

AUGALŲ SVEIKATA

Kai darže ar darželyje augalai atrodo sveiki, gražiai žydi, vėsliai žaliuoja arba augina šviežias daržoves, ir jų šeiminkui, ir kitiems, kas tik tokį daržą ar darželį mato, suteikia malonumą. Bet ne visuomet viskas taip gerai išsėda. Augalas, kaip ir žmonės, ir įvairius gyvūnus, užpuola ligos ar kenkėjai. Kad būtų lengviau jų išvengti, reikia truputį iš anksto padirbėti. Štai keli patarimai:

1. jeigu augalas atrodo nesveikas, apvytęs, pageltęs ar kaip kitaip „nenormalus“, nedelsiant reikia jį išrauti ir pašalinti, kad kitų neužkrėstų;

2. venkite laistyti „iš viršaus“ arba vėlavakare, nes augalų lapai ilgai nedžiūsta ir juos gali užpulti grybelis, pelėsi. Be to, kai kurių gelių žiedus vanduo, pilamas iš viršaus, labai sugadina: jie subliūksta, praranda spalvą, atrodo, kad tiesiog sutirpsta (pvz., petunijų, pelargonijų, net rožių);

3. nereikia augalų sugrūsti lysvėje. Kai jie taip sukimšti, greičiau vienas nuo kito užsikrečia įvairiomis ligomis, oras

neprieina, vanduo nenudžiūsta, o šeiminkui sunkiau pamatyti, jeigu iš apačios koks kenkėjas (pvz., sraigės) augalą pradeda graužti. Labai lengva per daug augalų susodinti, kai daigai dar maži, bet, jiems suaugus, pasidaro per mažai vietos. Butina išretinti;

4. nesodinti kasmet tų pačių augalų toje pačioje daržo ar darželio vietoje. Ne tik jie iš žemės jau bus išsiurbę visas jiems reikalingas medžiagas, bet žemėje gali atsirasti kenkėjų, kurie būtent mėgsta

maitintis tais augalais. Keiskite vietą;

5. laikykite darželį ar daržą švarų: nugrębkite pernykščius lapus, išraukite stagarus, ne laikykite išrautų žolių, suverstų į kupstą. Jeigu kai kurių augalų lapai atrodo ligoti, nuskabykite juos, tik nemeskite čia pat prie lysvės, o visai išneškite iš darželio, tuomet ligos neperšims ant sveikų augalų.

Vasara dar tik prasidėjo, tad džiaukimės savo daržais ir darželiais — savo darbo vaisiais.

„Draugo“ lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė
2004 m. liepos 13 d., antradienis (Nr.76), 5 psl.

Mindaugo Lietuva

XIII amžiuje susikūrė Lietuvos karalystė.

O kas ji buvo iki tol? Ar apskritai Lietuva buvo žinoma?

Pirmą kartą istorijos šaltiniuose Lietuvą paminėjo 1009 m. vokiečiai.

Paminėta Lietuva dar nebuvo valstybė, o tik didžiausia lietuvių žemė. Kiekviena žemė turėjo stiprų vadą kunigaikštį. Lietuvių žemės nuolat kariavo su slavais, kalavijuočiais ir kryžiuočiais. Ne kartą ir patys į jų kraštus rengė karo žygius. Svarbiausias tikslas buvo – apginti ir įtvirtinti savo žemių sienas. Tačiau buvo aišku, atskirai žemės ilgai gintis nuo priešų negalės – jos turi susivienyti. Lietuvių žemių sąjunga, laikoma Lietuvos valstybės pradžia, buvus palydijama 1219 m. sudaryta vyresniųjų Lietuvos žemių kunigaikščių sutartis su Voluine. Tarp kitų kunigaikščių minimas ir Mindaugas.

Istorijos šaltiniuose apie Lietuvą vėl prabylama XIII amžiuje – minima Mindaugo

Lietuva.

Besikuriantios valstybės valdovas, didysis kunigaikštis Mindaugas. Jis sumanus ir energingas karo vadas, kurio su-

rinkta didelė ir drausminga kariuomenė rengia sėkmingus žygius į kalavijuočių, slavų žemes.

Mindaugui įsitvirtinti valdžioje nebuvo lengva. Teko imtis ir žiaurumo, ir klastos: giminačius ir varžovus arba pašalinti, arba, atėmus žemes, išsiųsti užkariauti Rusijos žemių, arba priversti paklusti. Dalį žemaičių ir jotvingių kunigaikščių į savo pusę jis palenkė gudrumu. Buvo ir besipriešinančių, kurie netekę ir

žemių ir valdžios, susivienijo prieš vienintelį Lietuvos valdovą Mindaugą. Jiems talkino Livonija, surengusi kelis sėkmingus žygius: nusiaubė jo

šalininkų žemes ir priartėjo prie Vorutos. Manoma, kad ji buvo to meto valstybės sostinė. Tačiau iki šiol nesutariama, kas buvo Voruta: Kernavė, Vilnius ar dar kas nors. Besitraukiantiems kalavijuočiams teko patirti susitelkusios lietuvių kariuomenės galybę ties Šiauliais – Saulės mūšyje. Iš kalavijuočių kariuomenės liko tik kelios dešimtys karių, zuvo visa vadovybė.

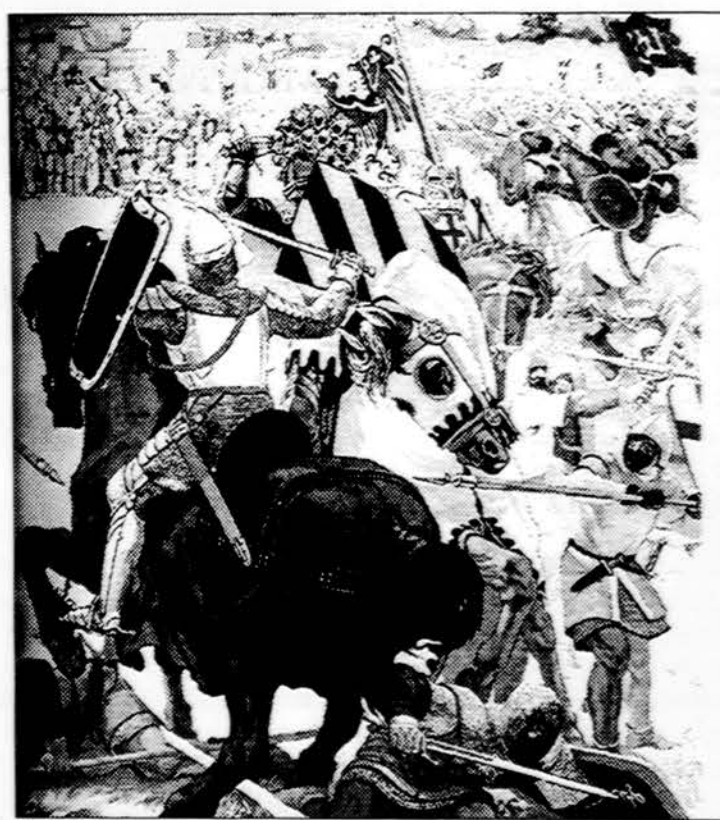
Mindaugas, matydamas, kad priešai ir maištaujantys kunigaikščiai gali jį įveikti, 1251 m. priėmė krikštą.

Tuomet Lietuvą popiežius pripažino krikščioniška šalimi ir numatė jos vadovo vainikavimą karaliumi.

1253 m. liepos 6 d. Mindaugas vainikuotas pirmuoju (ir vieninteliu) Lietuvos karaliumi. Lietuva tapo Europos valdovų pripažinta karalyste.

Ši diena yra laikoma Lietuvos valstybės sukūrimo diena – **Valstybės diena**.

Liepos 15 d. įvyko Žalgirio mūšis

Žalgirio mūšis.

1410 metų vasarą iš Vilniaus į vakarus pajudėjo didžiulė kariuomenė, vedama paties didžiojo kunigaikščio Vytauto. Šaukliai jau seniai įrodinėjo po Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę ir ragino į karą.

Aušo graži 1410 m. liepos 15 diena. Priešininkų kariuomenės stovi viena prieš kitą šalia Tanenbergo ir Žalgirio (Griunvaldo) kaimų. Kryžiuočiai nenustygsta vietoje. Jogailla maldomis prašo Viešpaties paramos, Vytautas, šokęs į balną, rikiuoja būrius. Kryžiuočiai, sustatę trimis pleištais sunkiai ginkluotus riterius, remiami lankininkų ir arbaletininkų, taip pat pajudėjo į ataką. Kariuomenės susilijo. Ir prasidėjo...

Vyras prieš vyrą, kalavijas prieš kalaviją, ietis prieš ietį... Geležiniai kryžiuočių pleištai

neišardoma jėga skynėsi per lietuvių, lenkų, čekų, totorių ir rusų karių eiles. Staiga Vytautas mostelėjo kalaviją savo pulkam. „Lietuviai, traukiamės!“ – reiškė šis ženklas. Lenkų kariai persigando – nejaugi pralaimėjimas. Tačiau per anksti nusigando.

Atsitraukimo metu tarsi žemės prasmegęs Vytautas iš užnugario jau artėjo su pailsėjusiais pulkais, lydimas žemaičių švilpimo ir totorių lengvųjų raitelių daugiabalsio klyksmo. Ordino riterių lūpose nutilo pergalės giesmė, ją pakeitė nerimastingas šnabždesys: „Lietu-

viai grįžta...“

Laimėti padėjo didžiojo kunigaikščio Vytauto **slaptas planas – atsitraukti, staiga apsiausti ir suardyti priešų pulkus**.

Mūšio baigtis buvo nulemta...

Lietuviai savo stovyklą pripildė karo grobio. Patekę nelaisvėn kryžiuočių riteriai buvo surakinti pačių atsivežtomis grandinėmis.

Ordinas nugalėtas visiems laikams.

GALVOSŪKIS mažiesiems lietuviukams

Suaugusieji, vaikučiai, labai mėgsta spręsti įvairiausių kryžiažodžių, galvosūkių ir rebusus. Jums, turbūt, irgi patinka minklės pinklės, kuomet reikia „galvą pasukti“. Nuo šio išsireiškimo ir kilo žodžio **galvosūkis** pavadinimas.

Spręsdami galvosūkius, kryžiažodžius, raktazodžius – neskubėkite, nes jų tikslas – lavinti mąstymą. Juk geras sportininkas stengiasi per treniruotę kuo tiksliau atlikti skirtus pratimus ir neskuba kuo greičiau baigti treniruotę. Bet jei nuspręsite, kad be pagalbos galvosūkiu neįveiksite, klauskite tėvelių. Sėkmės!

Šį galvosūkį visai nesunku išspręsti. Reikia tik atpažinti piešinėlius ir įrašyti eilutėse rodyklės nurodyta kryptim. Beje, paveikslėlius galite nuspalvinti.

O kuomet išspręsite, iškirpkite ir atsiųskite į redakciją. Mes būtinai išspausdinsime!

Laukiu jūsų laiškų.

Pasijuokime!

Pirmokelio mama sūnui sako:

– Tai gerai, Viduti, kad tu gabiausias mokiniys klaseje. Taip sakė mokytojas mane sutikęs.

– Ne, mamytė, yra daug gabesnių už mane. Pavyzdžiui, Jonukas moka gaidžių giedoti, Petriukas judina ausis, o Zigmukas su sviediniu visuomet pataiko į langą.

Vaidutis gavo būgną. Jis bėgioja po laiptinę ir kiemą ir daug būgną, kiek tik jėgų turėdamas. Tačiau rytojaus dieną jis parbėga namo paplūdes ašaromis.

– Kas, Vaiduti, pasidarė? – klausia mama, – Ko čia ašaroji? – Dėdė iš ketvirtos aukšto paprašė pažiūrėti, kas būgno viduje.

– Senelis jau eina namo, Geduk. Ką reikia sakyti? – Aciu Dievui, kad susiprato.

Nykštukų mokyklėlė

MYLI MARGĘ MŪS
MAMA.
MARGĘ MĖGSTA
MINKŠTĄ ŽOLĘ.
MARGĘ MUISTOS
MELŽIAMA.
– MUSEŠ, BAIKIT
MARGĘ PUOLĘ!

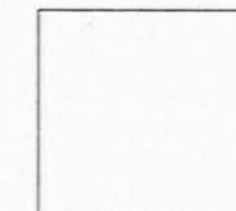

MEDIS

MORKA

Suskačiuokite ir langelyje įrašykite, kiek eilėraštyje yra raidelių M.

Pirrašykite pilną eilutę M.

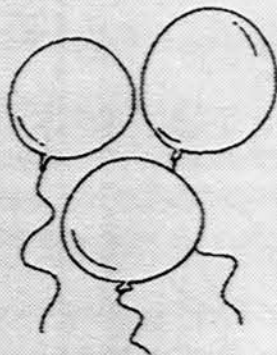
M

Nuspalvinkite paveikslėlius su žodžiais, prasidedančiais raidele M. Nupieškite ką nors patys su M.

Nuspalvinkite raidele M.

**ŠOKIAI
ŽAIDIMAI
PUIKI MUZIKA
GARUOJANTYS VALGIAI
JODINĖJIMAS ARKLIUKAIS
BALIONŲ DALYBOS**

**Kviečiame į „DRAUGO“ gegužinę,
kuri įvyks
RUGPJŪČIO 1 d., SEKMADIENĮ,
tėvų marjonų sodelyje.
11 v.r. šv. Mišios,
po jų — pietūs ir pramosos.
JEI GALITE, PRATURTINKITE MŪSŲ LAIMĖJIMŲ SKRYNIĄ,
— ATSILYGINSIME GERA NUOTAIKA.**

**LAIMĖJIMŲ
TRAUKIMAS
SVEIKATOS PATIKRINIMAS
PIEŠINIŲ KONKURSAI VAIKAMS
KNYGŲ PARDAVIMAS
SUSITIKIMAI SU DRAUGAIS**

Prieš 70 metų – skrydis VIRŠ EUROPOS

1934 m. birželio 25 d. „Lietuvos aidas“ rašė: „Šiandien 9 val. 35 min. iš Kauno oro uosto startavo kelionės aplink Europą trys mūsų karo aviacijos lėktuvai. Lakūnų palydėti atvyko ministras pirmininkas pavaduojantis teisingumo ministras St. Šilingas, užsienio reikalų ministras St. Lozoraitis, krašto apsaugos ministras gen. P. Šniukšta, vyriausiojo štabo viršininkas gen. J. Jackus, generolai: Z. Gerulaitis, Nagevičius, J. Sutkus, lakūnų artimieji, žurnalistai. Krašto apsaugos ministras P. Šniukšta palinkėjo: „Skriskite laimingai, grįžkite garbingai“.

Šiam drašiam skrydžiui lietuviai karo lakūnai ryžosi 1934 m. pradžioje ir jam imta kruopščiai ruošti. Taip pat šio skrydžio tikslas buvo išmėginti patiemis ir kitoms valstybės parodyti konstruktorius plk. lt. (1937 m. brigados generolas) Antano Gustaitis konstruktorių lėktuvų ANBO IV pajėgumą ir patvarumą.

Buvo ruošiamasi skristi trimis 1934 m. Lietuvos karo aviacijos dirbtuvose pagamintais lėktuvais ANBO IV su 580 AJ Bristol Pegasus varikliais.

Kelionės uždutims spręsti plk. lt. A. Gustaitis buvo įsteigtas pasirengimo skrydžiui štabas, kuris nustatė skrydžio maršrutą. Jį teko vesti kreivą liniją, kadangi kai kurios to meto valstybės draudė skristi svetimiejiems lėktuvams. Lakūnai tiksliai apskrido Europą maršrutu Kaunas – Stokholmas – Kopenhaga – Amsterdamas – Briuselis – Londonas – Paryžius – Marselis – Roma – Viena – Praha – Budapeštas – Bukarešta – Kijevas – Maskva – Velikije Luki – Kaunas, iš viso daugiau kaip 12,000 kilometrų. Jūros juosta buvo nuskrusta 1,200 km, kalnų – 2,300 km, likusi dalis – žemės lygiąja juosta. Skrydžio sudėtis galutinai buvo nustatyta birželio 17 d. Eskadrilės vadu buvo paskirtas plk. lt. A. Gustaitis. Pirmuoju lėktuvu turėjo skristi pilotas plk. lt. inž. A. Gustaitis, žvalgas kpt. J. Namikas; antruoju – pilotas kpt. J. Liorentas, žvalgas lt. R. Marcinkus; trečiuoju – pilotas lt. J. Mikėnas, mechanikas A. Rinkevičius.

1934 m. birželio 20–22 d. buvo visiškai baigta reguliuoti kompasus, tvarkyti žemėlapius, lėktuvai galutinai paruošti skrydžiui. Birželio 23 d. buvo atliktas parengiamasis skrydis maršrutu Kaunas – Utena – Rokiškis – Kaunas.

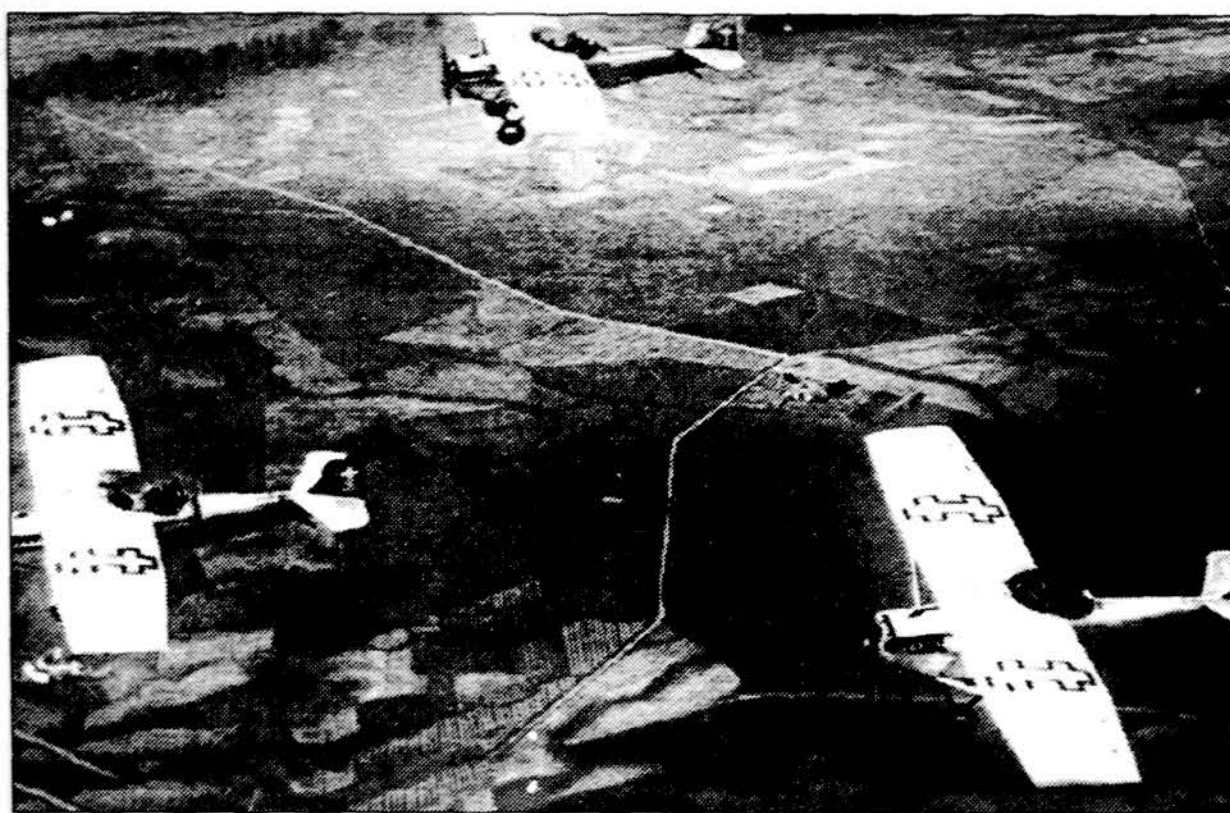
Birželio 25 d. trijų ANBO lėktuvų eskadrilė, pakilusi iš Kauno oro uosto ir apskūsi ratą virš Kauno, pasuko Stokholmo link. Po 3 val. 20 min. trukusio skrydžio eskadrilė nusileido Švedijoje Stokholmo oro uoste. Lietuvių lakūnams Oro susisiekimo ministerijai buvo suruoštas iškilmingas priėmimas, kurio metu plk. lt. A. Gustaitis, kpt. J. Liorentas ir kpt. J. Namikas buvo apdovanoti Švedijos ordinais. Išreikš-

dami pagarbą, lietuviai padėjo vainiką žuvusiems švedų lakūnams. Kitą dieną Lietuvos lakūnai aplankė Švedijos antrąją aviacijos pulką.

Birželio 27 d. eskadrilė paliko Švediją ir, nusikridusi 560 km, vidurdienį nusileido Kopenhagoje. Čia lietuvų lakūnus pasitiko Lietuvos konsulas Kopenhagoje Nielson. Po iškilmingų pietų eskadrilė dar tą patį vakarą išskrido į Amsterdamą. Šis skrydis buvo pats sunkiausias. Kpt. J. Namikas savo prisiminimuose rašė: „Netoli jūros dangus visiškai apsiniaukia. Pradedama lyti. Debesų rūkas iš viršaus ir juodas jūros vanduo apačios spaudžia lėktuvus, palikdami šviesesnę, žemą jūros paviršiaus angą. Eskadrilė, lenktyniaudama su vėju, įviršta į oro džiūglių verdantį katilą. Veržiamės nakties tamsumon. Žemė liko toli, toli. Baigta su įprastu orientavimosi būdu. Akys išbėda į laikrodį ir džiūglių vadovą – kompasą. Laikrodinis, kaip paprastai neramioj aplinkumoje nesiskubina. Kazin, ar išeisime į šviesą? Kadangi skristi virš Vokietijos nebuvo gauta leidimo, tai eskadrilė skrido virš neutralių vandenų ir todėl skrydis pailgėjo 250 km. Skrido 100 m aukštyje. Išskridus į Olandijos žemes, oras pasitaisė. Įveikusi 1,300 auodingų kilometrų, eskadrilė sėkmingai nusileido Olandijos sostinėje Amsterdamo. Čia Lietuvos lakūnus sutiko Lietuvos garbės konsulas Roterdame Penn ir lėktuvų konstruktorius Focker.

Birželio 28 d. rytą eskadrilė išskrido į Belgijos sostinę Briuselį. Evere aerodrome nusileidę lakūnai buvo iškilmingai sutikti. Belgai žavėjosi puikiai Lietuvos lakūnų sugebėjimais valdyti lėktuvus, gražiu skridimu, jiems darė įspūdį tai, kad eskadrilė vadovauja pats aviacijos viršininkas, lėktuvų konstruktorius. Išskrendant iš Briuselio lietuvų eskadrilė palydėjo šeši anglų konstrukcijos lėktuvai, su kuriais buvo suruoštos savotiškos lenktynės. Birželio 29 d. eskadrilė atskrido į Londoną ir 30 dieną Lietuvos lakūnai dalyvavo Anglijos aviacijos metinių šventėje Londone.

Liepos 3 d. lietuvų lakūnų eskadrilė skridusi pusantrų valandos nusileido Paryžiaus Bourget oro uoste. Čia lietuvų lakūnai buvo iškilmingai sutikti kaip garbingos ir didelės valstybės atstovai. Savo prisiminimų knygoje „Europa iš oro“ skrydžio dalyvis J. Namikas rašė: „Atlikę oficialius vizitus, iškilmingoje aplinkoje, tarp išrikuotos garbės sargybos Triumfo arkoje padėjome vainiką Nežinomam kareiviui, kuris padėjo galvą už Prancūziją. Ten pat garbės svečių knygoje pasirašėme. Vėliau vaišėse dalyvavo aukštojo prancūzų aviacijos vadovybė ir lakūnai, kurių žymesnius mūsų ministras Prancūzijoje apdovanojo mūsų lakūnų garbės ženklu (Pleno sparnais), o prancūzai mums

ANBO — IV eskadrilė.

visiems įteikė jų lakūnų garbės ženklus...“

Lietuvių lakūnai dvi dienas iškilmingai paviešėjo Paryžiuje, liepos 6 d. išskrido į Marselį. Eskadrilės palydėti į aerodromą atvyko Prancūzijos oro susisiekimo ministerijos atstovas, Lietuvos pasiuntinys Paryžiuje P. Klimas ir kiti pasiuntinybės darbuotojai. Viešnagė Marselyje buvo labai trumpa – tik pripildyti benzino bakus. Liepos 6 d. 15 val. eskadrilė išskrido iš Marselio ir pasuko į Romą.

Italijoje lietuvų lakūnų laukė plati ir gražiai paruošta svečių sutikimo programa. Kitą dieną lakūnai aplankė Italijos karalių kapavietes, padėjo vainikui Panteone, taip pat prie Nežinomo kareivio kapo Vencijos aikštėje, kur lietuvius pasveikino pats Romos gubernatorius. Vėliau lakūnams buvo surengtas išpūdingas priėmimas aviacijos ministerijoje. Po to lietuvų lakūnai buvo pakviesti aplankyti Italijos fašistų partijos rūmus. Vencijos rūmuose lietuvius priėmė Italijos vadovas B. Mussolinis, kuriam plk. lt. inž. A. Gustaitis įteikė Lietuvos dovaną – albumą ir itališkai pasakė sveikinimo kalbą. Atsakomojoje kalboje B. Mussolinis padėjo jų dovaną ir palinkėjo sėkmes. Italijos aviacijos ministerijoje, kur lietuvius priėmė Italijos aviacijos ministerijos sekretorius, kpt. J. Namikas rašė: „Manėm Vencijoje būti tik porą valandų, žiūrėjim – oro uoste didokas karo orkestras, kariškiai, žmonių būrelis...“ Lėktuvams nusileidus, buvo sugroti Lietuvos ir Austrijos himnai, pakeltos valstybinės vėliavos.

Pakilę iš Vienos, lakūnai įveikė 252 km, kiek atsilikę nuo numatyto skrydžio grafiko, nusileido Praha. Su čėkais Lietuvos santykiai buvo geranoriški ir draugiški. Lietuva iš čėkų pirkė ginklus, daugelis Lietuvos karininkų mokėsi Pragos akademijoje. „Vos spėjome nusivilti kombinezonus ir susitvarkyti, prasideda kariuomenės, karo aviacijos vadovybės ir karininkų sveikinimai

laimingai atvykus į Pragę. Prie išrikuotos garbės sargybos su skamba mūsų ir čekoslovakų himnai“, savo knygoje rašė J. Namikas. Čekoslovakijoje lietuviai viešėjo iki liepos 13 dienos. 15 val. lietuvų eskadrilė, lydimą 9 čėkų naikintuvų, išskrido į Budapeštą.

Apie lietuvų sutikimą Budapešte „Lietuvos aidas“ 1934 m. liepos 14 d. rašė: „Lietuvos eskadrilė, vadovaujama plk. lt. A. Gustaitis, vakar 5 val. 25 min. nusileido Budapešto oro uoste. Oro uoste lietuvų lakūnus pasitiko aviacijos direktorius, krašto apsaugos ministerijos ir Budapešto miesto savivaldybės atstovai. Visi trys lėktuvai nusileido kartu. Kai mūsų lakūnai išlipo iš lėktuvų, jiems buvo sukeltos ovacijos...“

Liepos 14 d. lietuviai atsiveikė su vengrais, išskrido į Rumunijos sostinę Bukareštą. Čia eskadrilė pasipildė degalų ir išskrido į Kijevą. Tą dieną lietuviai įvykdė ilgiausią skrydį – 1,400 km. 19 val. lietuviai nusileido Kijevo oro uoste. TASS agentūra paskelbė tokią informaciją: „...aerodrome juos pasitiko Ukrainos srities kariuomenės viršininko padėjėjas Ingaus, užsienio reikalų komisariato atstovas Kijeve Šenšev, vietos valdžios organų, kariuomenės dalių, miesto igulos ir spaudos atstovai.“ Vietos aviacija ir miestams suruošė priėmimus. Oro pajėgų viršininkas parūpino visus reikalingus žemėlapius ir liepos 16 d. lygiai 11 val. eskadrilė išskrido į Maskvą.

Apie skrydį į Maskvą ir jų sutikimą J. Namikas savo knygoje rašė: „Šioje kelionėje sutaupeim 20 minučių. Virš Maskvos pasisukinėję, tūpiam Centriniam Maskvos oro uoste. Oro uoste pakrašty matome didelį parašą: Privet lietėikam družestvenoj Litvy!“. Lietuvos lakūnai buvo priimti Lietuvos atstovybėje. Viešnagės Maskvoje metu lakūnai aplankė Tushino oro uoste ir sklandymo mokyklą. Ta proga sovietiniai laikraščiai rašė, kad lietuvų lakūnų vizitas dar vienas gerų nusistovėjusių bičiuliškų santykių su Lietuva įrodymas, aukštai įvertino lakūnų meistriskumą, palankiai atsiliepė apie ANBO konstrukciją.

Liepos 19 d. lietuviai iš

Maskvos išskrido link Kauno. Skrido virš Baltarusijos, Latvijos – Daugpilio. Lygiai 18 val. eskadrilė nusileido gimtajame Kauno oro uoste.

Apie lakūnų sutikimą 1934 m. „Karyje“ Nr. 30 buvo rašoma: „Mūsų didvyrių sutikti dar prieš 18 val. į karo oro uoste atvyko ministras pirmininkas J. Tubelis, krašto apsaugos ministras gen. P. Šniukšta, teisingumo ministras St. Šilingas, svietimo ministras prof. J. Tomkūnas, daug aukštų karininkų, diplomatų, valdininkų, visuomenės veikėjų, nuostabiai daug žurnalistų, užsienio spaudos atstovų, tokstantinė kauniečių minia.“

1934 m. liepos 20 d. „Lietuvos aidas“ rašė: „Savo viršininko parsikrendant karo aviacija laukė išsiriakavusi. Atėjo kavaleristų kariūnų būrys, atėjo ir suvažiojo daug kariuomenės. Visi susirinko vienu tikslu: širdingai pasveikinti tuos, kurie mūsų tėvynės garbei įveikė didelį žygį ir tą žygį garbingai atliko.“

Krašto apsaugos ministro P. Šniukštos palinkėjimai išsipildė. Lietuvos lakūnai skrido laimingai ir sugrįžo garbingai. Europos dangus buvo nugalėtas, tai pripažino Europos ir Amerikos spaudos leidiniai ir karo aviacijos žinovai.

Tik tragiškai susiklostė daugelio šio skrydžio dalyvių likimai. Neaiškiomis aplinkybėmis pirmaisiais sovietų okupacijos metais žuvo J. Namikas, – jo kūnas buvo rastas Nemuno saloje Kaune. R. Marcinkus, ne tik puikus lakūnas, bet ir žymus futbolininkas, Lietuvos futbolo komandos narys, kurį Antrasis pasaulinis karas užklupo Prancūzijoje, su dideliais nuotykiais pateko į vokiečių nelaisvę. Po nesekmingo bandymo pabėgti iš vokiečių koncentracijos lagerio drauge su kitais 50 anglų lakūnų, R. Marcinkus buvo sušaudytas. Brigados generolas A. Gustaitis 1941 m. pateko į NKVD rankas. Apkaltingas „Tėvynės išdavimu“, tardomas kartais po 15 val. iš eilės, buvo nužudytas garsiajame Maskvos Butyrkų kalejime 1941 m. spalio 16 dieną.

Paruošė
Stasys Ignatavičius

FANTASTINIŲ FILMŲ KONFESINIS ATRIBUTAS

TOMAS BUTVILAS

Giliai kažkur Karpatų kalnuose driekiasi paslaptis ir mitinė Transilvanijos žemė, kur viešpatauja blogis ir pavojai, įgyjantys baisiausias žmogiškų pabaisų formas, kylancias su kiekvienu saulės nusileidimu. Visa tai būtų galima pavadinti mitinio sukirpimo kliše, kur tariamų pavojų vieta ir patys pavojai yra sunkiai nusakomi ar kiek tiksliau apibūrinami.

Turbūt, jau daugelis turėjo galimybę išvysti režisieriaus S. Sommers kūrinių darbą – filmą „Van Helsing“, kuriame suvienijami pagrindiniai praėjusių šimtmečių mitiniai personažai, kaip grafas Drakula, mėnulio pilnaties užkeiktasis vilkolakis bei daktaro Frankenšteino antžmogis. Be abejo, filme gausu puikių specialiųjų efektų, kompiuterinės grafikos elementų, nestinga ir romantiškos pasakojimo linijos tarp pagrindinio herojaus, bebaimio siaubūnų medžiotojo Gabrieliaus Van Helsing (akt. H. Jackman) bei gražiosios princesės Anos Valerijos (akt. K. Beckinsale), kuri yra gana senos giminės palikuonė, tęsianti troškimą sumedžioti ir sunaikinti Drakulą. Idant filmui būtų suteiktas paslapties šydas, veiksmas vyksta 19 a. Rytų Europoje (Budapešte, Rumunijoje). Tai, kaip jau minėta aukščiau, dar vienas mitų perteikimo būdas „fantasy“ filmų kūrėjams, t.y. veiksmas turi vykti neapibrėžtoje erdvėje, apgaubtoje nesibaigiančių rūkų, pilnoje šniokščiančio lietaus, griauđėjančio ir žaibais nutviekto dangaus, peledų ūkavimo ir skrupulingai baimingos liaudies, pasirengusios dalgiais ir šakėmis užkapoti bet kurį prašalaitį, kuris drįstų sugriauti ir taip jau patiriamus cikliški besikartojančius pabaisų antpuolius.

Nesistengsime toliau plėtoti šio filmo eigos ir atpasakoti ar kaip kitaip komentuoti pagrindinių įvykių logiškumo sekas. Apisistoti norisi ties šio filmo sakralumo aspektu, arba, kitaip tariant, „fantasy“ filmams būdingo konfesinio atributo – slapto brolijo, globojamų Šventojo Sosto; benediktiniška klauzūra, asketizmu ir šio pasaulio džiaugsmams sumišusių vienuolių; slapto ir niekam nežinomų ordinų ar kitų baimingų šventumą nešančių draugijų eksplikavimo. Jau pacioje minėto filmo pradžioje matome pagrindinio herojaus neišvengiamą susidurimą su Vatikano globojama slapta vienuoline draugija, kurios misija – kurti mokslinės inžinerijos išradimus, skirtus sunaikinti laisvės ištrūkusias demoniškas jėgas. Kaip ir reikėjo tikėtis, Van Helsing skiriama dar viena uždutis, kurios vykdymas negali būti net klausinėjamas, nes, vėlgį, herojų saisto paslaptis priklausomybė nuo nelietiamumą turinčios šventosios brolijos, kuriai pragaro vartai neturi galios (o jei ir turi – tai gausu raktų jiems užrakinti). „Dar

neišventinto“ broliuko Karlo (akt. D. Wenham) asistavimas blogio išperų medžiotojui rodo viduramžišką Bažnyčios vadovavimo visose gyvenimo srityse principą, arba bent jau palydą, kaip vieną iš egzorcistinės jėgos galios, valios bei tikėjimo silpnųjų su gaudžiais „mea culpa“ atkartojimais jau po visko, tačiau, vaduojant pasaulį nuo blogio užvaldymo, visa tai igauna kone lemiamos reikšmės ir net sunkiai nuspėjamų, kvapą gniaužiančių scenų eigoje suteikiama gerio pranašumo viltis.

Kitas šio filmo sakralumo aspektas galimas ir tame, jog pats Van Helsing pirmasis vardas yra Gabrielius – pagrindinis Romos Katalikų tikėjimo dogmos apie angelus bei jų hierarchiją personažas, vykstantis Dievo-Jahvės rustybė. Kitaip jis dar vadinamas „Kairiaja Dievo ranka“. Tad kas gi daugiau, jei ne jis, gali įveikti blogį – siaubūnų Drakulą? Filmą pabaigoje režisierius puikiai sugeba akies krašteliais praskleisti menamą amžinybės idėją – deginant žuvusią grazuolę Aną – Van Helsing regi viziją dangaus debesyse, kaip jo mylimoji džiūgiau drauge su savo išėjusiais artimaisiais, nors paskutinėmis laidojimo apeigų maldomis užsiėmęs, broliukas Karlas šios galimybės ir neturi.

Konfesinio atributo galima atrasti ir daugelyje kitų, manau, visiems geriau ar mažiau žinomų ar bent jau girdėtų meninių filmų: „Vampyras“, „Paskutinė diena“, „Stigma“, „Kalnietis“ (kur šventoji žemė – kapai, bažnyčių šventoriai bei vienuolynai, yra blogiui neprieinamos vietos), „Tryliktašis karys“ ir daugelyje kitų. Pastebima tendencija, kuriant tokio žanro meninius filmus, įtraukti kiek mistifikuotas Bažnyčios tarnų charakterius, kurie, žinodami slapta, magiško turinio maldos formules (užkeikimus, egzortus), sugeba palenkti blogį savo pusen arba jį visiškai sunaikinti. Tokiose trilogijose ar legendose kai, „Žiedų valdovas“ ir pan. pasaulio gelbėjimo arba bent jau asistavimo pagrindiniai herojai imasi įvairūs burtininkai, kerėtojai ir ateities įvykių prognozuotojai. Minėta pagalba yra būtina herojaus žygio į pergale dalis, kadangi vien stipraus jojos kūno sudėjimo ir samojungumo nepakanka.

Pabaigai norėtusi padaryti lengvą istorinį nukrypimą, kalbant apie Šventojo Sosto įsikimą tam tikrose „pasaulio gelbėjimo“ misijose. Kad ir kaip kartais atrodytų keistas vaizduojami atskirų konfesijų atstovai – pagalbininkai meniniuose kūriniuose, nereikia pamiršti, jog tokie kaip VIII a. frankų imperatorius Karolis Didžiojo patarėjais vienuolis Albinas Alkuinas, XII a. Švabijos ir Alemany žemių švietėjas uolusis vienuolis Ekehardas ir visa eilė kitų ištis gelbejo pasaulį nuo intelektualio, kultūrinio bei dvasinio pražuvimo.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzija ir Irakas pirmadienį atkūrė diplomatinį santykius, kurie buvo nutraukti, kai Bagdadas prieš 13 metų įsiveržė į kaimyninį Kuveitą. Prancūzijos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad abi valstybės susitarė netrukus pakeisti ambasadorius. Prancūzija nepritarė JAV vadovaujamam karui, kurio metu praėjusiais metais buvo nuverstas Saddam Hussein režimas, tačiau dabar reikiama nusiteikimą dalyvauti šios valstybės pokariuose atstatymo projektuose. Prancūzija atmetė JAV prašymą karine parama prisidėti prie pastangų slopinti Iraką krenčiantį smurtą, tačiau sakė esanti pasiryžusi padėti rengti Irako saugumo pajėgas. Paryžius taip pat remia ribotą Irako skolos nurašymą.

JAV

WASHINGTON, D.C.

JAV Senato žvalgybos komiteto vadovai paragino prezidentą George W. Bush greičiau paskirti naują Centrinės žvalgybos valdybos direktorių. Šie raginimai pasigirdo sustiprėjus buginėjimams dėl naujų teroro išpuolių grėsmės ir išsilaikymo nerimui dėl JAV žvalgybos neįsiskaitingumo. Praėjus vos kelioms dienoms po to, kai buvo paskelbta griežta ataskaita, kritikuojanti CŽV už žvalgybos klaidas dėl Irako, Senato žvalgybos komiteto pirmininkas Pat Roberts pareiškė esąs pasirengęs vadovauti intensyviems svarstymams siekiant Senato pritarimo naujo šios žvalgybos agentūros direktoriaus kandidatūrai. Būtinai greičiau paskirti atsistatydinusio George Tenet įpėdinį išskilo pasigirdus

naujiems G. W. Bush administracijos išėjimams apie galimus teroro išpuolius, demokratams ir respublikonams besirengiant partijų suvažiavimams, kuriuose turi būti oficialiai patvirtinti jų kandidatai ir prezidentus. „Yra nemažai puikios kvalifikacijos žmonių, kuriuos galėtų pasirinkti prezidentas ir kurių kandidatūrai būtų gautas pritarimas“, sakė respublikonas P. Roberts. Įstatymų leidėjai tarp galimų kandidatų į CŽV direktoriaus postą mini valstybės sekretoriaus pavaduotoją Richard Armitage, rugsėjo 11-osios teroro išpuolių tiriančios komisijos narį ir buvusį Laivyno sekretorių John Lehman, Atstovų Rūmų žvalgybos komiteto pirmininką Porterį Goss ir buvusį senatorių demokratą iš Georgia Sam Nunn.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

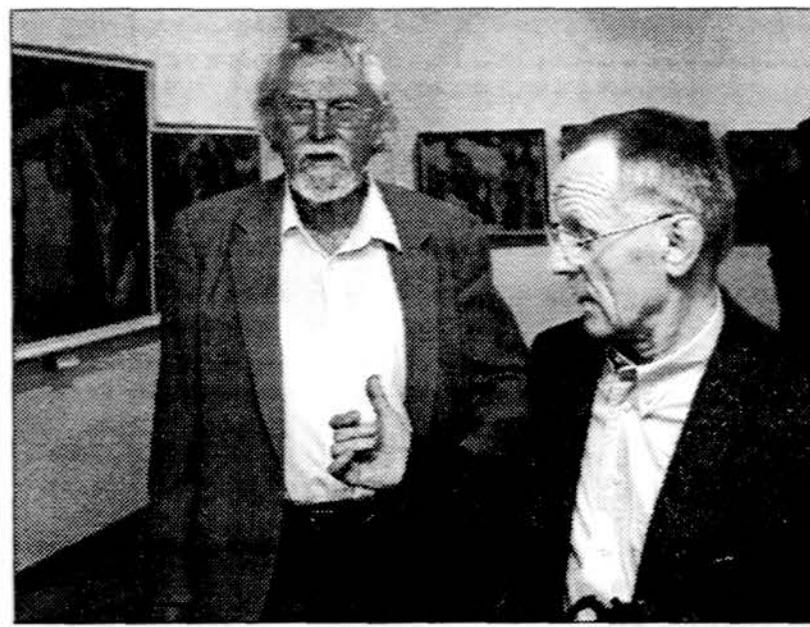
Izraelio centro kairiųjų opozicijos vadovas Shimon Peres pirmadienį sutiko dirbti su dešiniųjų pažiūrų ministru pirmininku Ariel Sharon siekiant įgyvendinti pasitraukimo iš Gazos Ruozo planą, pranešė politiniai šaltiniai. Sh. Peres ir A. Sharon surengė susitikimą aptarti galimybę suformuoti vienybės vyriausybę, tačiau manoma, kad prieš derybas dėl susivienijimo sudarymo jie norės išsamiau apsvaistinti šį klausimą su savo rėmėjais. A. Sharon vienašališkai „atsiskyrimo“ nuo palestiniečių plane numatoma iki kelių metų pabaigos nugriauti 21 gyvenvietę Gazos Ruoze ir dar keturias iš 120 nausėdijų, esančių Vakarų Krante. Abi šios teritorijos Izraelis užėmė per 1967 metų Artimųjų Rytų karą. Vyriausybė pritarė planui, kai A. Sharon atleido du kraštutinių dešiniųjų ministrus, nors šis žingsnis buvusiam generolui

kainavo daugumą parlamente, kuri jam bus būtina kitais metais, jei premjeras sieks įgyvendinti šį JAV remiamą planą.

AZIJA

TOKYO

Japonijos ministro pirmininko Junichiro Koizumi partija patyrė skaudžią nesėkmę savaitgalį vykusiuose aukštųjų parlamento rūmų rinkimuose, kuri leis premjerui likti savo poste, tačiau gerokai apsunks jo pastangas tęsti ekonomikos reformas. Oficialūs rinkimų rezultatai dar nepaskelbti, tačiau pirmadienį žiniasklaida pranešė, kad J. Koizumi vadovaujama Liberalų demokratų partija laimėjo tik 49 vietas iš 121 vietos, dėl kurių buvo varžomasi sekmadienį, nors prieš rinkimus kėlė sau tikslą užtikrinti bent jau 51 vietą. J. Koizumi valdantysis susivienijimas išsaugojo daugumą aukštųjų parlamento rūmuose; jis taip pat turi daugumą kur kas įtakingesniuose žemumose rūmuose, kurie renka ministrų pirmininką, todėl premjeras neturėtų prarasti savo posto. Pagrindinė opozicinė Demokratų partija, pasinaudojama rinkėjų nepasitenkinimu pensijų sistemos reforma ir ministrų kabineto sprendimu nusiųsti į Iraką karių, per sekmadienio rinkimus pasiekė svarių laimėjimų. Anksčiau Tarėjų Rūmose turėjusi 38 vietas, Demokratų partija sekmadienį iškovojo 50 vietų. Del prasto pasirodymo rinkimuose susilpnės anksčiau populiarus ministro pirmininko įtaka jo paties partijoje, o tai gali apsunksinti jo pastangas tęsti ekonomikos reformas. J. Koizumi atėjo į valdžią 2001 m., užsitikrines tvirtą visuomenės paramą reformų programai, kurioje buvo numatyta mažinti didžiulės biudžeto išlaidas.

Poetas Marcelijus Martinaitis (kairėje) ir fotomenininkas Algimantas Kunčius. A. Gudaicio kūrybos apžvalginės parodos atidaryme. Valdo Kopūsto (Elta) nuotr.

Žadama dėti kartinį akmenį

Pažymint lietuvių koloristinės dailės klasiko, tapytojo profesoriaus Antano Gudaicio 100 metų gimimo sukaktį, sostinės Radvilų rūmuose liepos 5 d. atidaryta didelė ir įdomi A. Gudaicio kūrybos apžvalginė paroda „Išsilaisvinimas“.

Dvylikoje Radvilų rūmų salių eksponuojami 125 tapybos drobės, 75 grafikos atspaudai ir piešiniai, 14 teatro dekoracijų ir kostiumų projektų. Kuriniai surinkti iš didžiausių Lietuvos dailės muziejų, A. Gudaicio šeimos ir kitų privačių kolekcijų. Parodą papildė retos archyvinės nuotraukos, dokumentai, fotomenininko Algimanto Kunčiaus darytos fotografijos, režisieriaus Rimtauto Šilino nufilmuota dokumentinė kino juosta.

Pasak vienos iš parodos kūratorių dr. Lolitos Jablonskienės, visus parodos skyrius vienija išsilaisvinimo leitmotyvas, plėtojamas autoriaus vaizduotės, meninės raiškos, kultūrinės laikysenos ir dvasinės laisvės aspektais. Siekimas išsilaikinti — esminis modernistinės dailės principas — A. Gudaicio kūryboje itin ryškus.

Vienas svarbiausių lietuvių koloristinės dailės kūrėjų ir pedagogų A. Gudaiciui anksčiau tapo vienu aktyviausių „Ars“ grupuotės organizatorių. Atmetę pasenusius kanonus, „arsininkai“ kūrė tokią meninę kalbą, kuri leistų laisvai ir nevaržomai išreikšti šiuolaikinio žmogaus estetinius išgyvenimus, nuotaikas, pasaulėjautą.

Rengiant jubiliejinę A. Gudaicio parodą, ypač daug darbo turėjo tapybos restauratoriai, mat, tapydamas dailininkas nesilaikė drobių ilgaamžiškumą užtikrinančių technologinių taisyklių.

Atkelta iš 3 psl. Pagaliau dar vienas dangoraižis, ko gero, tikrai sukleps audrą. 35 aukštų, maždaug 125 metrų pastatas, panašus į smėlio laikrodį. Savo „talijoje“ jis susiaurės į 26 metrų, apačioje ir viršuje išplėsis iki 50 metrų. Jis irgi bus statomas kairiajame Dauguvos krante, jo kaina gali siekti 20 mln. latų. Ar miesto valdžia ir visuomenė pritarė tokiame neįprastam projektui, kol kas neaišku.

Aukštų pastatų statyba Rygoje jau nuo seno turėjo nemažai sunkumų. Štai prieškarinio laikotarpio Rygoje neleistą statyti aukštesnį nei šešių aukštų (21,3 m aukščio) namų. Jie, reikia pripažinti, buvo „kepami“ gana intensyviai, tuo galima įsitikinti bet kurioje Rygos centro gatvėje, tačiau aukščio riba vis tiek buvo griežtai saugoma. Vis dėlto tuomet pavyko „prastumti“ ir vieną 10 aukštų pastato projektą. Tai buvo 10 aukštų spaustuves „Rota“ pastatas Dzirnau (lietuviškai — malūno) ir Baznīcas (lietuviškai — Bažnyčios) gatvių kampe. Jo aukštis būtų buvęs 48 metrai.

syklių: dar džiūdami dažai pratędavo skilinėti, jų sluoksnis — truputis. Tačiau vilniečių restauratorių sutvarkytos drobės parodoje atrodo nepriekiaštingai. Liepos 9 dieną Palangoje, Antano Mončio muziejuje, bus atidaryta A. Gudaicio piešinių ir tapybos paroda. Ją pajūryje rengia A. Gudaicio vaikaičiai. Kultūros ministerijos lėšomis numatoma išleisti ir parodos Vilniuje katalogą, kuris bus pristatomas visuomenei spalio mėnesį konferencijoje, skirtoje XX amžiaus lietuvių dailės klasiškai.

A. Gudaicio šeima tikisi, kad jubiliejiniai renginiai paskatins spartesnę A. Gudaicio galerijos sostinės Gedimino prospekte statybą. Darbus numatoma pradėti jau šių metų pabaigoje. Anot Lietuvos dailės muziejaus atstovų, dabartiniam Žemaitės skvere bus perstatomas senasis A. Gudaicio dirbtuvių pastatas ir statomas naujas parodų centras, pastatą priitaikant ir viešbučio funkcijai. Modernus galerijos pastatas apdus jaukų vasaros renginių skverą prie Žemaitės paminklo.

Lietuvos dailės muziejaus A. Gudaicio galerijai numatoma įkurdinti dailininko testamentu Lietuvai dovanotų kūrinių ekspoziciją ir visą dokumentinę medžiagą. Galerijos koncepcija jau čerinama su Vilniaus miesto savivaldybe, o metų pabaigoje tikimasi padėti kartinį galerijos akmenį.

A. Gudaicio kūriniai užims garbingą vietą ir būsimoje Lietuvos nacionalinėje dailės galerijoje dešiniajame Neries krante. Po rekonstrukcijos ją žadama atidaryti 2006 metais.

(Elta)

BALTIIJA ŽVALGOSI Į AUKŠTĮ

Deja, pabaigti nespėta, su-trukdė 1940-ieji.

Talino aukštieji pastatai kol kas nekyla

Šiam miestui kol kas pavyko atsispirti intensyviai dangoraižių statybos įkarščiui. Tačiau estų architektai gana laisvai žiūri į savo miesto architektūrinę strategiją, todėl dangoraižiai čia gali atsirasti pačiose netikėtiausiose vietose.

Pirmuoju aukštuoju pastatu Taline, o ir iš viso Baltijos šalyse, buvo 1972 metais suomių specialistų statytas „Viru“ viešbutis. 22 aukštų pastatas nepasizymė dideliais architektūriniais atradimais, viso labo, tai tik plokščias gretasienis. Tačiau šis paprastas jam netrukdo. Iki šiol, pagal seną tradiciją, jis yra mėgstamas suomių turistų. Statant šį viešbutį, irgi netrūko skandalų, nes buvo aiškinama, kad jis sugadins klasikinę Talino panoramą, kuri, beje, buvo tiriamoji ant daugelio Estijos maisto produktų etiketė.

Kaip ir Vilniuje, prieš statant „Viru“, jo vaizdinė įtaka

buvo išnagrinėta iš maždaug 25 miesto taškų. Tačiau praktika pasirodė ne tokia tobula, kaip teorija. Tuometinis vyriausias miesto architektas vis dar laiko šį viešbutį didžiausia savo gyvenimo klaida.

Del „Viru“ sukeltos triukšmo busimai didžiulei Talino statybai pasirinkta horizontali, o ne vertikali erdvė. 1979 m. pastatyta Miesto salė (City Hall), kuri iki šio amžiaus pradžios buvo didžiausia miesto koncertų salė, tiesiog idealiai įaugo į miesto siluetą, galima teigti netgi nepastebima nei nuo sausumos, nei iš jūros pusės.

Tačiau liūdnei pasibaigusiai (Rusijai, ne Estijai) 1980 m. olimpiadai (tiksliau jos pinigų srautui), estų architektai nepajėgė atsispirti. Specialiai olimpiados jachtų varžyboms pastatytas 26 aukštų „Olimpia“ viešbutis irgi niekuo architektūriškai neišsiskiria, tai irgi gretasienis, tiesa, sudėtas tarsi iš atskirų, vienas ant kito „lipančių“, kubų. Aišku, toks turis irgi pakeitė Talino siluetą, tačiau tuomet apie tai nebuvo laiko galvoti.

Kiti žygiai, keičiant Talino vaizdą, jau Estijai atgavus nepriklausomybę. Iš pradžių išliko gana įspūdingas „Uhispank“ banko pastatas su jo asimetrine, aukščiausia Taline, stiklo ir metalo konstrukcija, vėliau „Radisson SAS“ viešbutis su visiškai nesuprantama raudona kepuraitės ant stogo. Pikti liežuviai kalba, kad ji buvo uždėta, norint nors keliais metrais pralenkti „Uhispank“ pastatą.

Deja, po šių pastatų Talino dangoraižių statyba sustojo, nors architektai nuolat gintojasi — keisti ar nekeisti „jau pakankamai sugadintą“ Talino siluetą.

Taigi, Baltijos šalyse, tenka pripažinti, Vilnius labiausiai kyla į dangų ir tuo turbūt reiktų džiaugtis, nes Vilnius istorijos suklestėjus aplinkinių deka, žymiai vėliau nei Ryga ar Talinas tapo valstybės sostine. Taigi, norint tapti europietišku miestu, Vilniui reikia daugiau pastangų nei kitoms Baltijos sostinėms. Džiugu, kad tos pastangos jau aiškiai matomos, bent jau Lietuvos sostinės panoramoje.

PADĖKA

A + A

ONUTĖ TALLAT KELPŠAITĖ LIŠKŪNIENĖ

Mūsų mylima Mamytė, Motiutė ir sesutė mirė 2004 m. birželio 8 d. ir buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse birželio 12 d. šalia mylimo vyro a.a. Alberto. Norėtume padėkoti tetai Marytei ir jos dukrom už nuolatinę priežiūrą iki mirties.

Nuoširdžiai dėkojame kun. A. Paliokui, SJ, už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, gražų pamokslą ir palydėjimą į kapines. Taip pat Jūratei Lukminienei ir Janice Edwards už giesmes bažnyčioje.

Dėkojame visiems karsto nešėjams. Dėkojame laidotuvių direktoriui Donald M. Petkui už rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą. Mūsų šeimos nuoširdi padėka draugams ir pažįstamiems už pareikštą mums užuojautą, už gėles ir užprašytas šv. Mišias už velionės sielą.

Nuliūdę Vytautas, žmona Sue ir anūkai, sūnus Algis, broliai ir sesutė

Mielai Daytona Beach (FL) lietuvių klubo narei

A + A

ONUTEI KEŽENYTEI KARAŠIENEI

mirus, vyrui NARIMANTUI, dukterims AUDRAI, ONUTEI, sūnui NARIMANTUI, broliui VYTAUTUI ir jų šeimoms, reiškiamo gilią užuojautą.

Lietuvių klubo valdyba ir nariai

Reiškiamo gilią užuojautą

A + A

VYTAUTO JANUŠONIO

artimiesiems — žmonai dr. PALMIRAI, sūnams dr. RIMUI ir GINTARUI su šeimomis, netekusiems savo brangaus Vytauto.

Pasigisime Jo nuoširdaus ir principingo dalyvavimo išsivijios lietuvių veikloje, o ypač įvairiose lietuvių Bendruomenės pareigybėse.

JAV Lietuvių Bendruomenė

GLOBALIZACIJA TURI REMTIS ETINĖMIS VERTYBĖMIS Popiežius Jonas Paulius II vėl akcentavo „solidarios globalizacijos“ poreikį. Per audienciją gegužės pradžioje surengtos Vatikano konferencijos globalinio valdymo klausimais dalyviams popiežius sakė, jog norint, kad globalizacija kryptų šia linkme, pirma būtina nustatyti ūkinės ir socialinės pusiausvyros stygiaus priežastis. Globalizacijos procesas turi remtis pamatinėmis etinėmis vertybėmis ir taikyti į visapusišką visos žmonių šeimos plėtrą. Tikrai tada visa žmonija galės plėtoti pasaulinio ekonominio, socialinio ir kultūrinio bendradarbiavimo formas. BŽ

V. Adamkus nori dirbti drauge su visais Lietuvos žmonėmis

Atkelta iš 1 psl.

dabar nepalyginti tvirtesnė, saugesnė nei 1998 metais, kai prasidėjo pirmoji jo kadencija, tačiau pastaraisiais metais įgyta ir kartos patirties.

„Pasirodo, kelyje, kuriuo sėkmingai žengiam ir Vakarais, ir turtingesnė ir saugesnė ateiti patys sugebame surasti kilių“, sakė prezidentas.

Prezidento teigimu, išgyventi ilgi mėnesiai, kai buvo dirbtinai supriešinamos ne tik valdžios institucijos, bet ir skaldoma visuomenė, yra „jau užverstas nemalonus praieitis puslapis, bet valstybės prestižui, valdžios institucijų autoritetui suduotas skaudus smūgis“.

„Mūsų pareiga kuo skubiau užgydyti šias žaizdas. Pirmiausia turime parodyti Lietuvos žmonėms, kad Seimas, vyriausybė, prezidentas ranka rankon dirba, tarnaudami visuomenei, kad nėra ir negali būti jokių šiai tarnystei priešingų partinių ar asmeninių politinių tikslų, kalbėjo prezidentas.

V. Adamkus pabrėžė neketinąs „tiesiogiai kištis į kitų valdžių galiai priskirtus darbus“.

„Tačiau prezidentas gali ir

privalo pasirūpinti, kad valstybės valdymo mechanizmas dirbtų darniai. Todėl prižaduo dirbti drauge ir kviečiu jus būti patikimais partneriais, stiprinant Lietuvos valstybę ir keliant jos žmonių gerovę“, sakė V. Adamkus.

Prezidentas pažadėjo griežtai laikytis Konstitucijos, tačiau tuo pačiu pažymėjo neketinantis būti „tik valstybės simboliu“.

„Būsiu aktyviai veikiantis prezidentas, valdžios veiksmus vertinantis ir iš moralės nuostata“, sakė V. Adamkus.

V. Adamkus taip pat išpaireigojo principingai reikalaujanti asmeninės kiekvieno valstybės pareigūno atsakomybės. „Tai būtina sąlyga įveikiant kyšininkavimą, apribojant valdininkų savivalę“, sakė V. Adamkus.

„Pagaliau ir visose Lietuvos valdžios įstaigose turi įsivyravti šiuolaikinis viešojo administravimo supratimas, kad žmogus — ne prašytojas, o reiklus paslaugos vartotojas. Bet svarbiausia — tai ir sąlyga, leidžianti įtvirtinti teisinę valdžią bei pilietinę visuomenę — visuomenę, kurioje akylai sergtimos visuotiniai pripažintos žmogaus teisės ir laisvės“, kalbėjo

Adamkus. Prisiekęs prezidentas žadėjo siekti, kad teisėjais taptų tik nepriekiaštingos reputacijos, atsidavę savo darbui teisės profesionalai, o tu pačių principų V. Adamkus laikysis ir skirdamas teisėtvarkos institucijų vadovus.

„Ginsiu teismų nepriklausomumą, bet, kita vertus, apsaugant teisės saugumą nuo politikų kišimosi, būtina garantuoti, kad ir teisėtvarkos darbuotojams nekiltų nei menkiausių pagundų daryti įtaką politiniams procesams. Tai taip pat pavojinga demokratijai kaip ir politinės diktatos teisėtvarkai“, inauguracinėje kalboje sakė prezidentas V. Adamkus.

„Atotrūkis tarp valstybės ekonominių rodiklių augimo ir jos piliečių gyvenimo gerėjimo tempų, pasidarė toks didelis, kad žmonės emė dairytis į kita pusę. Ir kibo už R. Pakso saldinių, byrančių tiesiai iš dangaus“, sakė A. Paulauskas.

„Atotrūkis tarp valstybės ekonominių rodiklių augimo ir jos piliečių gyvenimo gerėjimo tempų, pasidarė toks didelis, kad žmonės emė dairytis į kita pusę. Ir kibo už R. Pakso saldinių, byrančių tiesiai iš dangaus“, sakė A. Paulauskas.

būtų buvę. Todėl nekalbėti apie tai neįmanoma“, sakė A. Paulauskas.

A. Paulauskas pažymėjo, kad rūpinantis valstybės tikslais, buvo apleisti Lietuvos piliečiai.

„Atotrūkis tarp valstybės ekonominių rodiklių augimo ir jos piliečių gyvenimo gerėjimo tempų, pasidarė toks didelis, kad žmonės emė dairytis į kita pusę. Ir kibo už R. Pakso saldinių, byrančių tiesiai iš dangaus“, sakė A. Paulauskas.

Laikinasis prezidentas džiaugiasi grąžindamas valstybės vairą...

Atkelta iš 1 psl.

Todėl apkaltos procesas, Konstitucinio Teismo, ir Seimo nuosprendžiai pakeitė praeitą. Ne tektą, o jos intonacija. Ir prasme, kuri tapo kažkokia tikresnė, kietesnė, rūstesnė“, sakė A. Paulauskas.

Laikinasis valstybės vadovas apgailestavo, kad R. Pakso išrinktę žmonės „tapo lengvatikais ir tam tikros politinės jėgos jais netruko pasinaudoti“. „Mes piktinamės buvusiais, esamais ir būsimais populistais,

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIEPOS 25 D. ŠVYTURIO JŪRŲ šaulių kuopa, Pilėnų stovykloje rengia gegužinę – Onines. Gegužinės metu pagerbsime Onutės vardinę progą. Sekmadienį, Pilėnų vartai bus atidaryti nuo ankstauro ryto. Seselės švyturietės vaišins lietuvišku maistu, o broliai švyturietės žiūrės, kad nebūtumėte ištroškę. Gausiai dalyvausite Oninių gegužinėje, nes jūsų atsilankymas padės išlaikyti Pilėnų stovyklą.

SPALIO 3 D., SEKMADIENI, dr. Jono Šalnos naujausios poezijos knygos „Gyvenimo veidrodys“ sutiktuvės įvyks Ateitininkų namuose, Lemonte. Rengia draugai.

BRIGHTON PARKO APYLINKĖS LB valdyba praneša, kad blynų pusryčiai įvyks liepos 18 d.

KUN. ANTANAS SAULAITIS, JS, atvykęs iš Lietuvos, aukos šv. Mišias Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje liepos 18 d., 1 v.p.p. Visi kviečiami.

DR. AUGUSTINAS IDZELIS DALYVAUS 48-oje Lietuvių studijų savaitėje Dainavoje, rugpjūčio 22-29 d., kur skaitys paskaitą apie 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės vertinimą pasaulinėje spaudoje ir literatūroje.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS sąjungos Čikagos skyriaus gegužinė įvyks liepos 18 d., 12 v.p.p. Ateitininkų namų ažuolynė, 12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439. Atvykusieji galės pasivaikinti skaniais pietumis, vyks loterija, visus linksmins S. Jagminienės „Tėviškės“ kapela. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir maloniai praleisti karštą vasaros popietę.

ČIKAGOS IR APYLINKIŲ NEKALTO Prasidėjimo M. Mergelės seselių rėmėjai minės arkivysk. Jurgio Matulio paskelbimo palaimintuoju šventę š.m. liepos 18 d. šv. Mišias bus aukojamos 10:30 v.r. šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, po šv. Mišių parapijos salėje paminėjimas, trumpas susirinkimas, renkamas nario mokestis ir kavutė. Maloniai kviečiami nariai ir svečiai minėjime dalyvauti.

LIEPOS 31 D., ŠEŠTADIENI, „Gintaro vasarvietėje“, 15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI, 5 v.v. – 10 v.v. (Mičigano laiku) vyks Union Pier lietuvių draugijos gegužinė. Pietūs bus siūlomi nuo 5:30 v.v. iki išpardavimo. Atsiveskite draugus ir svečius maloniai pabendrauti. Veiks baras, loterija ir vaikų žaidimai.

ATSAKOMASIS KOMENTARAS

Šeštadieniniame „Draugo“ leidime spausdinome „Hyper Trucking“ savininko pavidimui, išverstą į lietuvių kalbą, tekstą, kuriuo pranešama apie prapuolusius labdaros siuntinius į Lietuvą.

Redakcija gavo „Baltia Express“ savininko Vidmanto Rapsio atsakymą, kurį pateikiame skaitytojams neversta.

BALTIA EXPRESS CO LTD. International Parcel Service
4545 West 63rd St., CHICAGO, IL 60629 VOICE 773-585-7624

Liepos 9, 2004

699 Lively Blvd., Elk Grove Village, IL 60007
Tel. 847-952-8100;
FAX 847-952-0653

Fm.: Vidmantas Rapsys — Baltia Express

The attached add was faxed to me by my office, evidently it is self-explanatory. Almost everything in the add is incorrect. Someone will be liable without checking out all information. Some of the facts are:

1. Contact our attorney:
Mr. Paul V. Byrne
1016 S. Kenilworth
Oak Park, IL 60304
Tel. 708-848-7097
Fax: 708-660-1250

He is handling the suit against Hyper Trucking. Suit is on file in The Circuit Court of Cook County, Illinois No. 04M1132077.

2. This suit DOES NOT INVOLVE Baltia Express but Amber Air Intl. Ltd. a corporation that ceased to exist 4 years ago.

3. Hyper was to load June 2003 shipments in a ocean container and failed to do so. We presume that to avoid liability they are holding Baltia freight as „hostage“ and charging a ridiculous amount of \$1,550.00 per month as storage.

The best scene would be to talk to our attorney who will provide you with more information.

Vidmantas Rapsys

P.S. By law unless you have the title of goods, they are NOT allowed to hold freight or shipments for „ransom“!

SKELBIMAI

• **PIGIAUSIA — NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV — 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokite lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!

Naujasis Lietuvos liuteronų vyskupas

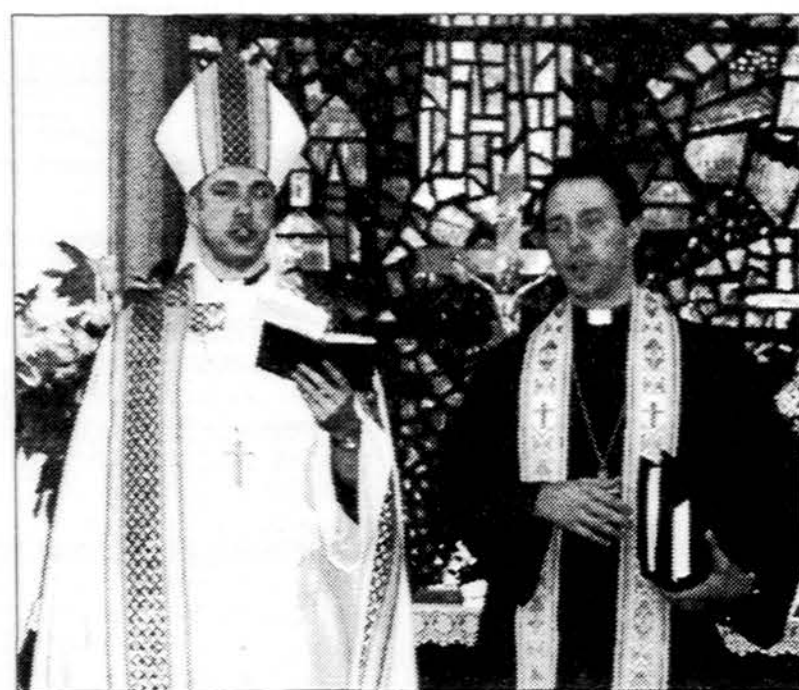
Vyskui Mindaugui Sabutiui yra 28 metai. Jis tapo jauniausiu liuteroniška pasaulyje išrinktu vyskupu. Sinodai palinkėjo naujam vyskupui Viešpaties palaimos ir vesti Lietuvos Bažnyčią Dievo žodžio keliu, kuriuo išmintingai bei pasižventusiai vedė vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas vyresnysis (1914–1995) ir Jonas Viktoras Kalvanas jaunesnysis (1948–2003). Naujasis evangelikų liuteronų vyskupas M. Sabutis yra ekumeniško pазiūro, kartu su katalikais, evangelikais reformatais, anglikonais, baptistais ir stačiatikiams dalyvauja krikščionių vienybės renginiuose, atvirai bendrauja su žurnalistais.

Vysk. Mindaugas Sabutis

čionių vienybės renginiuose, atvirai bendrauja su žurnalistais.

M. Sabutis gimė 1975.08.26 Tauragėje; 1993 m. baigė Tauragės antrąją vidurinę mokyklą, o 1993 m. įstojo į Klaipėdos universitetą, kur studijavo evangelikų teologijos studijų programą. KU baigė 1997 m., įgydamas teologijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį. 2000 m. baigė JAV Iowa Vartburgo teologijos seminarijos jaunimo ir šeimų dvasinės tarnystės studijų programą. 2001 m. Vilniaus universitete jam buvo suteiktas religijos mokslų magistras kvalifikacinis laipsnis. Laisvai kalba anglų ir vokiečių kalbomis. Mokslinių interesų sritis — lietuvių — vokiečių

Vysk. Mindaugas Sabutis ir Teviškės parapijos klebonas Jonas Liorancas.

santykiai liuteronų bažnyčioje XX amžiuje. Vyskupas vedęs, jo žmona — taip pat Klaipėdos universiteto absolventė, Vilma Sabutienė, teologė, dirba Lietuvos Biblijos draugijoje.

Dr. Arūnas Baublys

Konkretni parama „Margučiu II“

„Margučio II“ pietų aptarnautojos: Anelė Ramanauskienė, Monika Gudaitienė, Salomėja Daulienė ir Danguolė Ilginytė.

Esame įpratę 8 val. vakare atsisukti radijo stotį AM 1450 bangą ir klausytis „Margučio II“ radijo laidos. Iš tolo, atrodo, viskas gerai. Studija perduoda mums įdomias laidas, muziką ir žinių gausybę. Viskas eina nustatytu laiku.

Bet ne viskas taip sklandžiai einasi. Dabar „Margučio II“ išlaikyti reikia bent 5,000 dolerių vienam mėnesiui. „Margučio II“ valdyba yra dėkinga tiems rėmėjams, kurie skelbiasi radijo laidoje. Bet rėmėjų skelbimai negali padengti visų išlaidų. „Margučio II“ valdyba yra nuolat susirūpinusi ir prašo rėmėjų atkreipti dėmesį ir paremti šią radijo laidą savo aukomis. Be to, prašome pasinaudoti „Margučio II“ paslauga ir pasveikinti savo šeimos narius, gimines, draugus bei bendradarbius varduvų, gimtadienio sukaktuvių bei kitomis pro-

gomis, atsiunčiant už tai savo auką. Galima pasveikinti savo žodžiais, kurie bus palydėti Jūsų pasiūlyta daina ar muzika.

„Margučio II“ valdyba yra ypač dėkinga, be prašymo, LB Brighton Parko apylinkėi, vadovaujant veikliai pirmininkei Salomėjai Daulienei, birželio 27 d., sekmadienį, po šv. Mišių parapijos salėje suruošusios cepelinų ir kt. lietuviškų valgių pietus ir visą pelną 455 dol. paskyrusiai „Margučio II“ radijo laidų programai paremti. Kiekvienas geras darbas žmonės ar organizaciją aukština. Tai pastebime LB Brighton Parko apylinkės veikloje. „Margučio II“ valdyba taria nuosirdų aciu už finansinę paramą.

„Margučio II“ valdyba

Dėmesio! „Draugo“ GEGUŽINĖ

Mieli skaitytojai, ARTEJA GEGUŽINĖ

Kam, jei ne ištikimiesiems „Draugo“ skaitytojams smagu pabuti kartu, pasižinti, pasilinksinti dienraščio rengiamoje gegužinėje. Jau daugel metų ruošiamos vasaros šventės sukviečia daugybę žmonių, suaugusių ir vaikų.

Kad šventėje neliūdėtumėt — rūpinsis laikraščio administracija. O štai laimikių loterijai, prašome jūsų, mieli skaitytojai. Jei turite namuose jums netinkamų, nevartojamų daiktų, meno kūrinių, knygų —

paukokite loterijai. Tai suteiks daug džiaugsmo dalyviams, o jūsų auka tikrai bus pastebėta. Beje, jūsų pačių iniciatyva ir nuožiuma galėsite suruošti loterijos stalą, ir vadovauti jai.

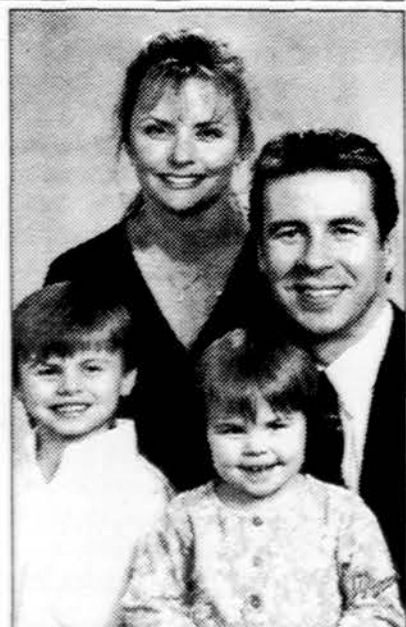
Laukiame paaukotų fantų kiekvieną dieną, darbo valandomis, nuo 8:30 v.r. iki 4:30 v.p.p. „Draugo“ administracijoje iki pat gegužinės, kuri vyks rugpjūčio 1 d., sekmadienį. Tėvų marjonų sodelyje.

Laukiame visų!

PALOS apylinkėje

261 Palos apylinkės vyresnėji susirinko pabendraimui, vakariniam kokteiliumi ir pasišokimui Willowbrook Ballroom, Willow Springs, kurį organizavo Palos-Gaidas Funeral Home. Vakarėlyje grojo Teddy Lee orkestras. „Tai vienas iš patogiausių būdų pasimatyti ir pabendrauti su bendruomenės nariais, su kuriais tenka dirbti jau daugelį metų“, — sakė David Gaidas, Palos-Gaidas laidojimo namų direktorius.

Daugiau informacijos apie vyksiančius renginius galite sužinoti paskambinę tel. 708-974-4410.

David Gaidas su šeima.

Remkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE JOURNAL

„Draugo“ gegužinėje

PASINAUDOKITE „DRAUGO“ SPAUSTUVĖS PATARNAVIMAI

Dienraštis „Draugas“ spausdinamas modernioje, savoje spaustuvėje. Lietuvių tarpe nėra kitos modernesnės spaustuvės visoje Amerikoje.

„Draugo“ spaustuvė spausdina lietuviškas knygas, žurnalus, laikraščius, programas, pakvietimus, plakatus, biuletenius, reklamines brošiūras, vokus su adresais, paruošia oficialių laiškų popierius su siuntėjo, organizacijų adresais, pasirinktais šūkiais.

Nedaug yra spaudos darbų, kurių dienraščio „Draugo“ spaustuvė negalėtų atlikti.

Kiekvienas spaudos darbas, duotas „Draugo“ spaustuvei, yra

parama dienraščiui. „Draugas“ turi atlikti daug papildomų spaudos darbų, kad galėtų išlaikyti ir daryti pažangą.

Kviečiame visas organizacijas ir programų vadovus bei kitų lietuviškų draugijų vadovybę pasinaudoti „Draugo“ spaustuvės patarnavimu. Atvykite bent pasiteirauti kainų ir sužinoti, ką mūsų spaustuvė gali jums suteikti.

Remkite „Draugą“, kuris palaiko lietuvių kultūrinį gyvenimą išvijoje — duokite spaudos darbus „Draugo“ spaustuvei. Juk „Draugas“ stengiasi aprašyti visus renginius ir organizacijas, todėl nėra kito tokio, išvija jungiančio, veiksnio, kaip „Draugas“.

Visais spaudos darbų reikalais teiraukitės:

Valentinas Krumpis
DRAUGAS 4545 W. 63 Street, Chicago, IL 60629
Tel.: 773-585-9500; Fax: 773-585-8284

DRAUGO biuletenis TURGUS

773-585-9500 • FAX 773-585-8284

vardas _____
pavardė _____
adresas _____
miestas _____
telefonas _____

MANO NEMOKAMAS SKELBIMAS
